

PRESA E ÎN DOLIU LIBERTATEA ÎN PERICOL!

ANUL LXXXI

Nr. 20

15 — 21 MAI

1991 - BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Fotografie de PAUL AGARICI ■

***Ei au murit și pentru libertatea presei!
Cine-a tras în ei, trage-acum în noi?***

Nu s-a murit pentru fotolii!

Noile tarife pentru difuzare (peste 50 la sută din valoarea unei publicații), la care se adaugă hîrtia și manopera tipografică (circa 50 la sută din aceeași valoare), fac imposibilă apariția oricărui ziar, chiar dacă gazetarii ar accepta să lucreze pe gratis.

Veți citi numai apariții subvenționate de către cine a conceput (sau a stimulat) această creștere draconică a prețurilor? Mai poate fi independentă o presă subvenționată?

În cinstea zilei de 20 Mai, va înceta, printr-o grevă generală, apariția presei independente? La ora închiderii ediției, nu avem confirmarea oficială dacă, la Convenția generală a ziariștilor, care are loc astăzi, s-a stabilit această imperioasă măsură. „Flacăra” sprijină declanșarea grevei generale pe termen nelimitat!

Vom reapărea atunci cînd actualii guvernanți vor pricepe că s-a murit pentru libertate, nu pentru fotoliile lor, sau cînd țara va avea alți guvernanți în stare să priceapă acest lucru!

Redacția publicațiilor „Flacăra”

Piatră la rinichi

Spuneam altă dată că noi, românii, poate ne-am grăbit adoptând după revoluție, fie și provizoriu (pînă la Constituție, adică), un sistem de democrație parlamentară, care nu însemna și nu înseamnă nici acum altceva decît o formă fără fond; poate ar fi fost mai nimerit ca pentru o vreme, pînă se așezau apele, să avem un bun și cinstit regim militar. Și tot atunci arătam că dacă s-a întimplat că ne-a dat Dumnezeu un regim parlamentar, să-l păstrăm, făcînd punerea de acord în sens invers, ca și în secolul trecut: în loc să ne creăm forme potrivite fondului, să adaptăm fondul la formă.

Dar oare avem noi în prezent cu adevărat o democrație parlamentară, fie ea și formă (deocamdată) fără fond? Evident, nu. Și aceasta din pricina configurației actualului parlament. Fiindcă dintre toate țările foste socialiste, în urma „primelor alegeri libere de după noaptea comunistă” România s-a procopsit cu cel mai nedemocratic și primitiv parlament.

Democrației parlamentare, chiar celei temeinic „implementate”, așezate, stabilizate, ca să nu mai vorbim de cea improvizată, i s-a adus obiecția că ar fi greoaie, paralizantă, ineficientă, fragilă, de-sele schimbări de guvern pe care le determină și disputele de tot felul nedînd răgazul necesar pentru gospodărirea bună a țării. Că nu-i deloc așa, s-a dovedesc toate democrațiile parlamentare adevărate, de mai veche sau de mai nouă tradiție, din-ze care menționăm cîteva: Anglia, Italia, țările scandinave, țările Beneluxului, Japonia, Spania, Grecia și — de ce nu? — și Turcia. Dar condiția fundamentală a unei autentice democrații parlamentare este echilibrul de forțe, atît în parlament, cît și în toate celelalte sectoare ale vieții politice. Politologii știu foarte bine că marea forță a democrației parlamentare consistă tocmai în fragilitatea ei, în fragilitatea poziției celor ce guvernează: aceștia, știind că oricînd pot fi înlocuiți dacă nu dau satisfacție, se vor strădui să fie credibili, iar aceasta se poate realiza numai prin fapte.

Or, despre cel fel de echilibru poate fi vorba în parlamentul românesc de după 20 mai 1990? O majoritate fesenistă de peste două treimi anulează orice idee de democrație parlamentară. Am avut, de fapt, timp de un an de zile, și avem și în prezent, un regim de dictatură. Și nu am aicea în vedere, se-nțelege, nici dictatura domnului Iliescu Ion (care o exercită din plin în zona lui de acțiune), nici dictatura domnului Roman (care la guvern face același lucru), ci dictatura parlamentară, faptul că timp de un an de zile F.S.N.-ul a invitat pe degete parlamentul cum a vrut, și l-a anexat, l-a confiscat, trecînd peste toate cu tăvălugul mașinii lui de vot. Opoziția parlamentară s-a dovedit de două ori slabă: mai întîi, evident, prin număr — chiar extrem de unită (n-a fost deloc cazul), ea n-avea cum să stea în calea amintitei mașini de vot; în al doilea rînd, prin atitudine, numeroși parlamentari din opoziție manifestînd o vizibilă aplecaciune către colaboraționism. Așa stînd lucrurile, degeaba s-a mai produs domnul Iliescu cu încă o sintagmă grosolană, caracterizînd drept „o mare prostie politică” presupusa retragere de către opoziție a parlamentarilor ei: retragerea, sint convins de asta, nu va avea loc.

Desigur, un parlament echilibrat se va putea constitui numai prin noi alegeri. Dar și parlamentul pe care îl avem acum dă unele semne că ar putea deveni perfectabil, că, la o adică, în el s-ar putea produce renașteri menite să-i confere credibilitate. Acest lucru se poate realiza numai prin sfărîmarea molozului fesenist. Săteaua s-a făcut prin respingerea a doi miniștri propuși de domnul Roman; deci, în cazul acela, o bună parte din deputații fesenisti n-au votat cu F.S.N.-ul. S-a constituit, în parlament, gruparea „F.S.N. — 20 mai”. Pe urmă, prin dizidență, s-a creat partidul F.S.N.-S.D.

Nu că dizidențele ar fi superioare, prin opțiunile lor politice, trunchiului din care s-au desprins. Dimpotrivă. Dacă ar trebui să aleg dintre cele (pînă acum) 3 F.S.N.-uri, l-aș alege fără ezitare pe cel al domnului Petre Roman. Pentru că F.S.N.-ul domnului Petre Roman — las la o parte aici toate defectele lui, de care m-am ocupat cu alte prilejuri — vine cu un program ce poate crea premisele ieșirii României la liman, are dimensiune și respirație europeană, pe cînd celelalte se uită înapoi, cu jînd, către perestroikă, și poate și mai încolo. Însă F.S.N.-ul-trunchi-de-bază este monstruos și malign prin megalitismul lui. Închipuiți-vă o piatră imensă la rinichi, organismul are dureri atroce, suferă cumplit, se chinuie. România. Dar dacă piatra uriașă este sfărîmată, printr-un tratament adecvat, în multe bucăți mici, organismul se poate izbăvi de ele pe rînd și se însănătoșește. În asta și consistă caracterul benefic al dizidențelor din F.S.N., indiferent în ce culoare se colorează ele după desprindere. Va merge oare sfărîmarea imensului bolovan fesenist din rinichiul parlamentului român pînă acolo încît să se producă însănătoșirea organismului?

ION D. GOIA ■

Amintiri din Strumpfania

Ne aflăm, fără doar și poate, într-o stare de strumpfenie totală. De la Marele strumpf pînă la Bebe strumpf ne strumpfim unii la alții, producînd un vacarm insuportabil și o confuzie cum n-a mai existat.

Primul strumpf ne-a dat o reformă care ne-a strumpfit la pămînt. În parlament se desfășoară un spectacol demn de condeiul unui strumpf rîzător. Partidele istorice, anistorice, istoriografice continuă să se înmulțească pentru a demonstra origi nalitatea democrației strumpfiste instaurate, din nefericire, pe o jertfă a cărei utilitate e tot mai îndoielnică. Prea puține dintre sutele de publicații încearcă să descifreze realitatea în care trăim și preferă să-i strumpfească frenetic pe mai marii zilei sau să se strumpfească între ele. Marșuri și mitinguri de protest adună mai mulți participanți decît la meciurile de fotbal, dar n-au altă urmă decît aceea că unii încasează o strumpfeală pe cînte de la strumpfii voinici cu scuturi.

Reprezentăția e agreabilă poate pentru strumpfii senatori, pentru strumpfii miniștri, cu portofele, pentru strumpfii pofticioși de putere, pentru strumpfii bogați sau pentru strumpfițele cochete. Dar strumpfii anonimi, pe spinarea cărora s-a lăsat întreaga strumpfanie, abia mai răsuflă și n-are nici un chef de ris. În plus, o întrebare ne bîntuie; cit o să ne mai lase să ne mai strumpfim strumpfii cu pată pe frunte?

În rest, în Strumpfania circula o vorbă; decît nimic, mai bine lipsă.

GEORGE ARION ■

zona de tandrețe

STUDENȚII PROTESTEAZĂ!

În perioada 9—12 mai, au avut loc la Iași lucrările Conferinței Naționale studențești, cu participarea reprezentanților din centrele universitare Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Suceava, Tg. Mureș, Timișoara. La conferința de presă organizată duminică, 12 mai, liderii studenților au răspuns întrebărilor ziariștilor și au dat citire unui comunicat în care se arată: „Prezența domnului ministru Gheorghe Ștefan a fost inoportună, datorită faptului că discuțiile cu domnia sa au fost nerelevante. Protestăm împotriva neinformării de către conducerea Ministerului Învățămîntului și Științei, asupra existenței unor alte variante de legi din sfera învățămîntului superior. S-a ajuns astfel la situația ca proiectele respectivelor legi să fie supuse discuției comisiei parlamentare în timpul sesiunii de vară a studenților, fiind astfel puși în imposibilitatea de a adopta o poziție corespunzătoare”. Am ajuns în situația — au declarat ziariștilor reprezentanții studenților — ca astăzi să existe opt proiecte ale Legii învățămîntului superior, trei proiecte ale Legii autonomiei universitare și două proiecte ale Legii învățămîntului. Totodată s-a hotărît ca amendamentele adoptate la conferință, să fie prezentate de delegații Convenției organizațiilor studențești din Iași, ministrului Învățămîntului, domnului Gheorghe Ștefan. De asemenea, s-a subliniat necesitatea înființării unui parlament studențesc, organism care ar reprezenta cel mai bine interesul studenților în fața puterii. La Conferința de la Iași, n-au participat reprezentanții studenților din centrele Galați, Baia Mare, Arad, Petroșani, precum și din cele nou înființate. (A.M.)

10 Mai va fi de-a pururi?

La București și în marile orașe ale țării au avut loc, vineri 10 Mai, mitinguri promonarhiste. Mîile de participanți (ca întotdeauna, televiziunea a numărat din cinci în cinci) au afirmat că singura garanție a democrației autentice, a eliberării de comunism și neocomunism o reprezintă monarhia constituțională.

VARIANTA COJOCARU N-ARE ȘANSE?

După ce aminase de trei ori prezentarea la tribunal pentru a-și înscrie propriul partid, economistul dr. Constantin Cojocaru, autor al Alternativei economico-sociale propusă de Cartelul sindical „Alfa”, a încercat acest lucru joi dimineață. Dacă înainte a trebuit să amîne înscrierea din motive de tactică sindicală — facilitarea dialogului Cartelului sindical „Alfa” cu puterea — joi, dr. Constantin Cojocaru a trăit o deziluzie. Cunoscutul economist a pînă la fondarea unui partid politic din considerentul că numai pe această cale Alternativa „Alfa” ar putea deveni, la un moment dat, program de guvernare în România. Acest fapt este în logica lucrurilor.

Ce s-a întimplat însă joi dimineața? Surprinzător, conducerea Carte-

lului sindical „Alfa” a refuzat sprijin pentru posibilul Partid Democratic al domnului Cojocaru. Refuzul a fost destul de dur, ceea ce nu înseamnă o ruptură între dl. Cojocaru și Cartel. Dl. Cojocaru și-a dat seama că, fără sprijinul Cartelului, partidul său n-are nici o șansă, ca mai toate cele peste 200 de partide din România.

Dl. Cojocaru speră să-i convingă pe liderii de la Cartel să-l susțină în cele din urmă.

Această situație este un reflex al intensei propagande duse de cripto-comuniștii din FSN potrivit căreia sindicatele nu trebuie să facă politică, sperînd astfel să le înregimenteze puterii FSN după tipicul comunist. Ideologic, manevra a reușit — dovadă și această situație —, dar nu

a reușit organizatoric, sindicatele rămînînd, în marea lor majoritate, independente. Nereușita domnului C. Cojocaru are o importanță politică majoră — amină introducerea în confruntarea politică și în lupta pentru putere a unei alternative socio-economice, cu o audiență de masă mult mai mare decît a celorlalte două programe economice posibile a funcționa la ora de față — cel al premierului Petre Roman, elaborat de Frontul Salvării Naționale, și cel al P.N.T.-C.D., care ar putea fi situat la jumătatea distanței dintre celelalte două.

Deci Alternativa „Alfa”, care își propune să dea un impuls motivațional decisiv relansării economice românești, rămîne încă un proiect sindical și nimic mai mult.

EUGEN MIHAESCU ■

Trîmbița guvernului

Conferința de presă a d-lui Bogdan Baltazar din 7 mai a.c. a avut un program încărcat și plictisitor. Purtătorul de cuvînt ne-a anunțat înființarea Departamentului de Control al Guvernului, citeva date despre activitatea Serviciului de pașapoarte (4787781 cereri pentru eliberarea documentelor de călătorie în străinătate depuse în perioada 1990—1991 primul trimestru), deschide-

rea în perspectivă a unor expoziții cu reprezentare românească peste hotare patronate de Ministerul Culturii. În final, ca de obicei, după ce a dezmințit niște informații din România liberă, dl. Baltazar a certat în

numele guvernului pe „băieții și fătucele care lucrează în presa românească” apoi a dezmințit o știre prezentată la un post maghiar. De reținut concluzia purtătorului de cuvînt față de chestiunea pașapoartelor: „...este un lucru pentru care

s-a ieșit în stradă în decembrie '89”.

Invitații conferinței de presă au fost domnii Eugen Dijmărescu și Mugur Isărescu. Dl. ministru a vorbit despre greutățile pe care le întâmpină guvernul în acțiunea de implementare a economiei de piață. Mulți ziariști au părăsit sala înainte ca domnia sa să-și încheie discursul.

PETRE BARBU ■

Cazul CĂRPĂNU — simptomele exasperării

● TIMIȘOARA ȘI JOCURILE PUTERII

Așadar, cu începere din 27 aprilie 1991, dl. Florentin Cărpănu nu mai vrea să fie prefect al județului Timiș, iar decizia sa — cum spune comunicatul oficial — este irevocabilă. Evenimentul — cum era de așteptat — tulbură serios apele Timișoarei, la stratul administrativ și la sub-straturile social și politic. Încă din ziua comunicării demisiei, multe tramvaie au arborat... pe parbriz un manifest cu text laconic: „Adevărul nu demisionează”, iar 50—60 de autoturisme ale firmei „City-Taxi”, precedate de un motociclist cu steagul României, au pornit o demonstrație în sprijinul prefectului. În 28 și 29 aprilie, de reprezentanții a 58 de sindicate timișorene precum și ai Asociației „17 Decembrie” — răniților și familiilor îndoliate în Revoluție, reprezentanți locali ai P.N.T.-c.d., P.N.L., Partidului Național Democrat-Creștin, M.E.R., U.D.M.R., Alianței Civice filiala Timiș, Forumului Democrat Antitotalitar din județul Timiș, Asociației „Tot Banatu-i fruncea”, Societății „Timișoara”, Prefecturii județului, Primăriei municipale Timișoara și Poliției județene — au dus la hotărârea de a forma un comitet cetățenesc care să intre în dialog cu guvernul și cu dl. Cărpănu, pentru a determina revenirea acestuia asupra deciziei de a demisiona. Singura formațiune care n-a participat la manifestații și nu și-a precizat poziția în „cazul Cărpănu” este F.S.N. Jocurile puterii sînt tenebroase și adevărate inexplicabile. Lăsînd in-

terpretările la o parte, să ne oprim o clipă asupra realității concrete pe care prefectul de Timiș a încercat s-o stăpînească și s-o modifice. Să-i ascultăm, deci, pe colaboratorii lui apropiați.

● INFARCT ECONOMIC ȘI FINANCIAR

— „Miza” echipei noastre a fost de la început cea economică — îmi spune dl. subprefect Andrei Mițiu. Din păcate, însă, pe linie de ministere și departamente, ofertele de contracte obținute de prefectură au fost refuzate (și acum mai avem 30 000 de motoare pe care „Electrobanat” nu poate să le ridice), o serie de directori au fost schimbați fără știrea noastră. Pe scurt, contactele noastre cu economia județului au fost rupte, iar noi am devenit simpli speculatori ai unui dezastu care, în loc să se remedieze, se adîncește. Desigur, există și instituții pe care le conduce prefectura. Construcțiile de locuințe merg jalnic. (30 000 de cereri, 2 360 de apartamente atacate, vreo 900 la care se lucrează efectiv). Incurajați de hotărîrea guvernului de a aproba plecarea la muncă în Vest, cei mai buni meseriași din Timiș au pornit spre Germania și Iugoslavia. Chestiune perfect previzibilă. Apa — mai ales în Lugoj și Timișoara — e deficitară. În plus, timp de 250 de zile pe an ea nu conține oxigen. Ceea ce e foarte grav. Poluarea Begăi și a altor riuri timișene e cu mult peste cotele admisibile, iar proiectul de a realiza culoarul navigabil Bega-Dunăre (care ar aduce imense beneficii în industrie și transporturi) este, în prezent, neaprobat din lipsă de fonduri. Drumurile județene sînt la pămînt. 2 400 km total, 700 km asfaltat, din care 600 cu termenul expirat. Lipsa de utilaje pentru drumuri e cronică, dar am putea rețehnologiza în acest sens întreprinderea Mecanică Timișoara. Ei bine, toate

acestea trenează încă de la născut actuala echipă a prefecturii din cauza refuzului guvernului de a ne aproba un credit de 6,9 milioane dolari, rambursabil în doi ani. Toate datele acestea sînt conținute în nota prezentată în 26 aprilie a.c. de dl. prefect Florentin Cărpănu, domnului prim ministru. Din cîte știu, nota n-a fost nici măcar citită, ci doar pusă deoparte cu un răspuns scurt: „Nu se poate. Altceva?” La rubrica „altceva” dl. prefect mai a-

cu 10 lei (cine suportă diferența? Animalele și păsările n-au furaje pentru că nu există nici bani pentru furaje. Întreprinderile de profil din județ nu mai pot supraviețui fără rețehnologizare (întreprinderea de Fabricare a Uleiului merge cu 25 la sută din capacitate) dar nu primim fonduri pentru rețehnologizare, deci ne tirăm de la o zi la alta cu productivitate mică și costuri imense. Nu putem asigura decît 60—70 la sută din necesarul de piine, fi-

CRIZA

va deveni explozie?

vea o singură propunere: demisia. De ce? Poate, pentru un alt prefect, cererile noastre mereu aminate s-ar fi aprobat. Nu pierdem noi. Pierd sute de mii de oameni, zilnic.

Cosmarul conducerii prefecturii pare a fi tocmai acest „zilnic”. Zilnic, mii de oameni nu pot ajunge la lucru fiindcă nu sînt autobuze sau fiindcă autobuzele nu mai circula pe unele drumuri. Sute de copii din zeci de sate timișene nu ajung la școală. Într-un an de zile, pentru Timiș guvernul n-a aprobat nici măcar un autobuz. (În replică, însă, ultimul lot de 80 de autobuze aprobate pentru Capitală a defilat, acum două săptămîni, prin întregul oraș). Deficitul de apă e de 1 500 litri pe secundă, dar noi investiții nu se aprobă, deși proiectul prevede aducțiunea prin cădere liberă, deci fără consum de energie (!). Pentru aprobarea unui credit (în privința căruia Banca Națională nu ridică obiecții) subprefectul Andrei Mițiu face o zi anticameră la dl. secretar de stat Marian Dan Stelian, ca să fie refuzat sec, fără ezitare și fără vreo secundă de gîndire asupra propunerii. În acest timp, contractele cu Occidentul rămîn imposibile, din lipsă de fonduri ale părții române, iar valuta realizată de întreprinderile patronate de prefectură — IJPIPS, de exemplu — e trecută, sută la sută, în contul guvernului. Și asta, încă, nu e tot.

— În unul din cele mai bogate județe ale țării, am ajuns să n-avem mîncare, și mai ales bani pentru mîncare — îmi spune dl. subprefect Emil Mateescu (delegat să conducă Prefectura județului pe timpul concediului de odihnă al prefectului demisionar Florentin Cărpănu). Pînă azi (nu știu ce va fi pînă la apariția articolului dv.) statul n-a virat subvențiile alocate industriei alimentare. Laptele se cumpără de la producător cu 11 lei litru și se vinde cumpărătorilor

indcă nu e drojdie și nu e tehnologic corespunzătoare. Toate sectoarele sînt blocate fiindcă guvernul nu acordă subvenții, nu aprobă credite, nu aprobă rețehnologizări. Pe scurt, n-am putut face nimic pentru cetățenii județului.

● O DEMISIE PREVIZIBILĂ DIN PRIMA ZI

După nouă luni de eforturi, echipa prefectului Florentin Cărpănu se află într-un impas mult mai serios decît la început. Aproape, nimic din programul economic, administrativ (și, în cele din urmă, social) formulat în vara lui 1990 n-a fost îndeplinit. Zeci de contracte profitabile cu Occidentul au fost ratate din lipsă de legi sau de fonduri. Zeci de proiecte de amenajări și rețehnologizări au fost refuzate. Demisia prefectului Florentin — Cărpănu — a treia cerere, după cele din ianuarie și martie 1991 — nu este un capriciu, nu este o provocare sau o ofensă adusă puterii. Este doar expresia unei exasperări, după nouă luni de confruntare cu imposibilul. Gestul domniei sale poate fi — și este — răstălmăcit în zeci de feluri. În ceea ce ne privește, rămînem pe terenul ferm al datelor concrete și al afirmațiilor constante: „Dacă nu pot rezolva problemele, voi lăsa locul cuiva care poate. Nu prefectul contază, ci bunăstarea, viața normală a oamenilor în fața cărora el răspunde” — declara revistei „Flacăra” dl. Cărpănu în august 1990. Afirmație în perfect acord cu cea din 27 aprilie 1991: „Consider că nu mai pot îndeplini această funcție, deoarece, atunci cînd am fost numit, am promis cetățenilor mei că voi conduce în așa fel județul încît problemele grave cu care se confruntă să fie rezolvate și nu amîinate. Tot atunci am declarat că singurul responsabil de nereșolvarea lor sînt eu”.

RADU CIOBOTEA ■

Așchia nu sare departe de F.S.N.

Conferința de presă organizată la Hotel „București” în ziua de 3 mai a.c., este prima acțiune oficială și atent pregătită de conducerea noului partid intitulat F.S.N. — Social Democrat (F.S.N.-S.D.).

Consiliul Național Provizoriu al partidului cuprinde dizidenții ai Frontului, cei care în 22 decembrie '89 au pus bazele actualului partid de guvernămînt. Este vorba de dl. Velicu Rădina (președinte), Nicolae Dide, Gh. Peju, Eugen Zănea (vicepreședinți) și Traian Duică (secretar). Din expozeul d-lui Velicu Rădina am aflat motivele rupturii de „F.S.N.—Roman” (politica economică neoliberală care a înșelat „mașina de votat din 20 mai 1990”, corupția ce domnește la nivelurile superioare ale Frontului, modul de organizare după tipicul comunist al Convenției F.S.N. din 17 martie a.c.) cit și citeva principii ale politicii F.S.N.-S.D. Pe „eșichierul politic”, noul partid se așază în centru-stînga, ambiția celor o mie de membri este „de a forma o stîngă autentică, progresistă, pe principiile social-democrației”. „A fi social-democrat”, a spus dl. Rădina, înseamnă să ții cont de părerea minorității”. În răspunsurile date ziariștilor, dl. Rădina a pomenit de multe ori cuvintele „social-democrație”; ele sînt idealul partidului pe care-l conduce. În citeva rînduri, acest ideal a fost explicat pe înțelesul celor din sală, dar tentațiile ni s-au părut confuze, pline de citate găunoase, extrase din operele părinților spirituali ai acestui complex, de cuvinte ce amintesc de „limba de lemn”. Ne-a uluit, mai cu seamă, dorința noului partid de a instaura în haosul României o economie mixtă de piață, post-capitalistă (aici explicația a fost neconvincătoare și plictisitoare), ecologică și informatizată (frumoase cuvinte!). În schimb, liderul F.S.N.-S.D. s-a abținut să prezinte poziția partidului față de problema Basarabiei și a negat folosirea de către F.S.N. a fondurilor partidului comunist. F.S.N.-S.D. consideră că adevăratul lider al Frontului este dl. Ion Iliescu și nu dl. Petre Roman. Partidul va susține candidatura președintelui și-n următoarele alegeri.

Printre alte probleme atîrse în această conferință de presă (lipsa fondurilor, a unui sediu, a unui ziar „la care ziariștii să scrie cum le explic eu” — cuvintele aparțin d-lui Rădina) s-a observat adversitatea firească față de F.S.N.—Roman. Parcă s-a vrut nu atît prezențarea noului partid, ci detașarea prin blamarea formațiunii politice părăsite. Procedul este cunoscut și bine înșusit. A fost criticată proasta organizare a F.S.N.-ului, lipsa unei ideologii, deplasarea spre centru-dreapta, apucăturile dictatoriale ale premierului Roman, aranjamentele de culise pentru propulsarea fostului activist U.T.C. și P.C.R. dl. Ion Aurel Stoica.

Noua formațiune politică desprinsă cu atîta zarvă din sinul F.S.N.-ului începe să grăveze pe orbita foarte apropiată a președintelui Ion Iliescu, adăugîndu-se astfel altor sateliți care au început deja să se pregătească pentru alegerile de anul viitor. (Se vor mai ține?).

NICOLAE IUGA ■

PETRE BARBU ■

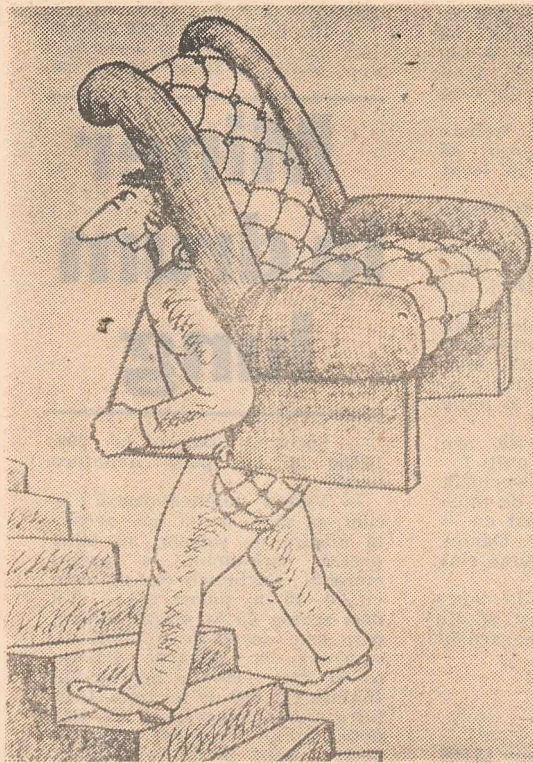
OMUL

cu cel mai mare salariu din România

Noii demnitari F.S.N., măcar unii dintre ei, s-au apucat cu o grabă suspectă să se gîndească la viitorul personal. Mai pe ascuns sau mai pe față, apucă fiecare ce poate. Regulamentul de funcționare a Senatului interzice, în principiu cumularea mandatului cu funcția avută anterior, dar art. 132 permite celor cărora Guvernul le-a încredințat o „misiune temporară” cumularea acestei „misiuni” cu mandatul de senator, e drept pe o perioadă de cel mult șase luni. Așa stau lucrurile în Maramureș. Prefectul acestui județ, dl. GHEORGHE POPA, este un astfel de senator F.S.N. în misiune, termen care i se potrivește într-un fel mai precis, fiindcă d-sa a fost ofițer de carieră. Dl. Popa este acum prefect, dar își păstrează și mandatul de senator. În Senat este plătit un scaun gol, fără ca să

fie ocupat, potrivit Legii electorale, de către următorul candidat de pe lista partidului respectiv. Cît cîștigă lunar un astfel de domn — nu este greu de spus. Presupunînd că omul este absolut corect, că nici prefectul din el și nici senatorul din el nu beneficiază de nici o înlesnire și nici nu primesc peșchis, tot mai rămîn lefurile de prefect și de senator, care, luate împreună, fac douăzeci și una de mii cinci sute și ceva, numai cu vreo două mii de lei mai mult decît salariul d-lui Ion Iliescu.

Judecînd după felul cum iau cuvîntul și combat corupția din teritoriu, s-ar putea ca și alți domni senatori, de exemplu de Gorj sau de Bacău, să fie tentați să meargă în „misiune” ca prefecti, să intre tare în sistemul corupției locale (și într-un

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

După cinci minute de la plecarea trenului din Mediaș spre Blaj, călătorul care s-a plictisit să mai citească ziarele, descoperă pe fereastra vagonului un peisaj ciudat: dealuri și case negre, ogrăzi fără vegetație, clădiri îmbătrânite peste vreme. Negru! a izgonit verdele vegetal sau poate cel din urmă nici n-a existat pe aceste meleaguri. Nu este o iluzie optică. Trenul a intrat deja în Copșa Mică. Locuitorii orașului sint obișnuiți cu reporterii. După Revoluție, pe aici s-a perindat o armată de ziariști, mai cu seamă străini, care au fotografiat, filmat copii, bătrini, femei și bărbați cu fețele minjite de negru de fum, cu hainele mereu cernite, de parcă viața lor ar fi o permanență înmormintare. Ziariștii au intrat în case, în magazine și au descoperit același negru de fum depus pe sărăcia localnicilor. Imaginile au îngrozit Occidentul: la Copșa Mică iadul a coborât pe pământ! Vestea a intrat tirziu pe ușa guvernului. În urma reuniunii guvernamentale din 3 aprilie a.c. s-a trasat, printre altele, o sarcină care sună așa: „Comisia Guvernamentală care a prezentat raportul sub conducerea domnului secretar de stat Vădineanu Anghelută de la Ministerul Mediului împreună cu un colectiv din partea Ministerului Resurselor și Industriei, în termen de o lună (până la 3 mai 1991) vor elabora și prezenta la Guvern un proiect de hotărâre privind măsurile, programul și termenul de oprire a instalațiilor din platforma industrială Copșa Mică. Platforma industrială cuprinde doi „agenți economici”: Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase și Carboxim, producătoare de negru de fum.

Am coborât în gara din Copșa Mică (mădind astfel armata ziariștilor) cu gândul să anticipăm în ce mod autoritățile de la București vor arbitra delicatul conflict dintre echilibrul ecologic și factorul economic, cu toate consecințele ce vor izbucni: șomaj, inexistența protecției sociale, sărăcia... Într-o zi senină de aprilie, tricolorul românesc arborat pe acoperișul gării era desfigurat de culoarea naturală a locului.

Orașul negru

Te așezi pe o bancă, te reazemi de un stîlp, atingi cu vârful degetului o vitrină și negrul blestemat parcă îți se lipsește de suflet. Pinea cit o roată de Trabant, la preț „liberalizat” pare așa, arsa și rea, făcută din negru de fum. Se spune că, după ce jumulește o găină, localnicii trebuie s-o spele cu detergent. Dacă au detergent! Dacă nu... o spală numai cu apă.

Negru de fum, factor de disconfort, este „partea care se vede” — consideră doctorul Balog Alexa, șeful dispensarului din Copșa Mică. Această substanță aruncată în aer produce frecvent dermatite. „Partea care nu se vede” este pro-

bioxid de sulf (smog coroziv), plumbul, care înlocuiește calciul din oase și rămâne bine fixat acolo, zincul, cadmiul — element cancerigen. În opinia doctorului, aceste noxe formează o bombă cu efect întârziat. Este adevărat că în Copșa Mică sint oameni de 80—85 de ani, dar ei și-au trăit tinerețea cînd dealurile Tirnavei erau acoperite de livezi. Astăzi, coastele sint complet arse, iar în rin-

Copșa Mică — utopii de lux

dușă de I.M.M.N. Noxele conținutul copiilor de 10—12 ani se semnalează o predispoziție pentru bronșite cronice. Înainte de Revoluție concentrația noxelor depășea 100%. Firește, datele erau falsificate sau se păstra o tăcere deplină. Doctorul Balog este realist: „Nici peste cinci ani problema ecologică nu va fi rezolvată.” Alte voci susțin că la 35 de ani bărbaii din Copșa Mică nu mai pot... și în deplin acord, soțiile își caută în afara localității... (Nodul acestor zvonuri îl cedăm colegilor de la „Oblio”, sigur îl vor dezlega.)

Argumentele verzilor

La 21 noiembrie 1990, la Casa de Cultură din municipiul Sibiu a fost organizată o „masă rotundă” pe tema „Combateră poluării factorilor de mediu în zona platformei industriale Copșa Mică”. Acțiunea a fost organizată de Agenția pentru supravegherea și protecția mediului Sibiu, în colaborare cu Institutul „Umweltanalytik” din

ori la suprafață și 15,2 ori la adîncime.

— în aer s-au evacuat 11 500—67 565 tone bioxid de sulf, producându-se ploii acide, peste 509 tone plumb, 339 tone zinc, 4,1 tone cadmiu, 1,7 tone arsenic, 3 000 tone negru de fum.

Din același raport, semnat și parafat de prefectul Sibiului și dl. Galamet Teodor, directorul Agenției, aflăm că fondul silvic este afectat pe o suprafață totală de 20 110 hectare, din care 3 600 ha în fază incipientă, 8 900 ha medie afectată, iar 8 410 ha suprafață distrusă. În praful sedimentat în interiorul locuințelor din zona industrială, concentrațiile de plumb sint între 2,6—2,9 ori peste limitele admisibile.

Aceste cifre, și multe altele, au fost împinse pe masa guvernului. N-au ajuns, rapoartele întocmite de specialiștii de la I.M.M.N. Au și ei multe de spus...

„Uzina noastră, o mină de aur!”

— consideră dl. ing. Ovidiu Ilies, directorul comercial de la I.M.M.N. Dinsul are argumente pe care primul ministru nu le cunoaște. Să înțelegem de aici că premierul Petre Roman ori nu este suficient informat cînd ia o astfel de hotărîre, ori este mințit? Să prezentăm argumentele specialiștilor: Întreprinderea este la ora actuală singura de acest profil din țară. Închiderea ei va avea urmări pe plan economic: guvernul va suporta importuri de Zn, Pb, Cd, al căror preț se va ridica la 10—15 milioane de dolari pe lună. Pe piața externă tona de plumb costă 7 000 de dolari. Tona de plumb produsă de Copșa Mică are prețul fixat la 38 000 lei. Pe plan social: pe lîngă cei 3 600 de angajați ai întreprinderii care vor rămîne pe drumuri, aproape 40 000 de lucrători din industria minieră neferoasă nu vor mai avea de lucru, I.M.M.N. fiind singurul beneficiar al concentratelor neferoase. După I.M.M.N. vor rămîne și alte unități industriale fără materii prime.

Inginerul Ovidiu Ilies avansează o soluție: cu o investiție minimă, suportată de guvern, se poate reutiliza o parte din instalațiile existente, astfel încît producția să crească și poluarea să scadă considerabil. I.M.M.N.-ul are o parte din bani, așteaptă însă ajutorul guvernului. Odată investiția realizată, din cei 3 600 de angajați vor mai rămîne „numai” 2 500. Aceste argumente au fost incluse în câteva rapoarte pe care conducerea le-a înaintat guvernului, dar nu au fost luate în seamă. Cifrele ecologiștilor par să aibă o greutate mai mare.

O tristă istorie

În 1939, la Copșa Mică, a fost construită o instalație de aglomerare a zincului metalurgic. În 1938 fabrica avea 12 cuploare. Procedul de obținere a zincului prin retorte orizon-

tale avea un randament scăzut și consuma multă muncă fizică. În 1966 s-a pornit o instalație de prelucrare concomitentă pentru obținerea concentratelor zinc-plumburoase, instalație importată din Anglia. A funcționat bine pînă-n 1975. De atunci nu s-au mai adus piese de schimb. În 1984 s-a dat în folosință a doua instalație, construită după un proiect care a copiat instalația britanică, dar randamentul ei nu a depășit 25%. În aceste condiții poluarea s-a accentuat.

În ziua documentării noastre (16 aprilie a.c.) instalația românească era oprită, iar cea străină lucra la jumătate. Ing. Volker Hammrich, directorul tehnic al întreprinderii, dorește să informeze guvernul că I.M.M.N.-ul are instalații de electroliză a plumbului, instalații de producere a stibiului, a bismutului, toate la nivel mondial. Închiderea unității ar însemna o acțiune aberantă. Se poate — au insistat specialiștii de la Copșa Mică — o re tehnologizare din mers la unele instalații, cu un credit foarte mic. „Nu putem lucra cu sabia lui Damocles deasupra capului!” — a încheiat dl. director tehnic.

Dolarii guvernului incap într-o nucă de cocos

Peste drum de I.M.M.N. se află Carboxim. Coșuri înalte, negre și moarte. Fabrica și-a redus activitatea la jumătate din capacitate. Și cei de aici așteaptă ajutorul guvernului: 550 000 de dolari pentru achiziționarea sacilor filtranți din S.U.A. Cu o asemenea instalație cerul orașului va fi curat, promite directorul tehnic, inginerul Oană Sofronie.

La poarta fabricii găsim patru muncitori care fumează și... injură guvernul. Unul dintre ei imi arată plicul cu lichidarea de pe luna martie. Bani puțini, prețuri mari, aici nu-i de muncit. Mă roagă să-i găsesc o firmă în București care se ocupă cu plasarea muncitorilor în străinătate. E în stare de orice, numai să muncească și să câștige cu adevărat.

Nu mai vreau să revăd Copșa Mică

Motivele pro și contra pentru „ștergerea” platformei Copșa Mică vor contribui la declinul actualului guvern, care trebuie să aleagă între un cires înflorit și un „agent economic” ce promite să devină rentabil cu un mic ajutor.

P.S. Conducerea I.M.M.N.-ului ne-a interzis să pozăm în incinta unității, în baza unui ordin (fără număr, fără dată) dat de primul ministru, ordin care ar interzice fotografierea în instituțiile statului. Credem că motivul adevărat al conducerii este o oarecare teamă în a scoate la iveală condițiile de muncă ale angajaților.

PETRE BARBU

Gata! S-a săturat. Va pleca. Încă unul dintre cei pe cale de a-și face bagajele.

Marin Victor, moldovean de fel, 36 de ani, de 8 ani mîner la mina Vulcan, în Valea Jiului. Căsătorit, doi copii, unul de 13 iar altul de 8 ani.

Stă pe holul unei agenții de plasare și așteaptă să-l vină rîndul după listă. Cînd a plecat la București, unii i-au spus: bă, vezi cum umbli pe-acolo, să nu-ți spargă vreunul capul. Dar Marin Victor constată că, deocamdată, a rămas teafăr.

— Plecați la drum lung, înțeleg.

— Da, în Africa de Sud. Au mai venit aici să se înscrie 18 colegi în prima manșă și apoi încă 2, iar eu sint al 21-lea.

— Știți ceva despre condițiile în care veți munci acolo, ori abia urmează să aflați?

— Am aflat ceva amănunte de la colegii mei. Eu imi ofer cîinstit munca și vreau să fiu remunerat pe ce produc.

— Pe cît timp plecați?

— Deocamdată nu se știe precis, dar se zice că e vorba între 1 an de acomodare și maximum de contract 3 ani. Oricum, plecăm ca munca să ne fie plătită normal, deci fără opriări fără de-alde astea.

— Astea se mai întîmplă-la noi?

— Se întîmplă și o spun cu mina pe inimă, cu durere.

— Cum se întîmplă?

— Au rămas mulți care nu cedează niciunul din cauză că și-au făcut legături, pile și așa mai departe. Este foarte greu să ne facem curățenie în casa noastră.

— Bine, dar minerii trebuie să facă asta, că doar n-o să vină nimeni s-o facă în locul lor.

— Am ajuns la foarte multe discuții cu sindicatul, în care sindicatul și-a arătat adevărata față. Adică ei, fiind plătiți bine, nu-l prea interesează. Deci nu este sindicatul normal. Cel puțin așa e la mine, la Vulcan. Mă frîmîntă, mă doare lucrul ăsta. Și cred că numai atunci cînd minerii vor fi uniți, numai atunci vom avea și noi o pline mai bună.

— Uniți. Dar poate că are cineva grijă să nu fie uniți?

— Eu am ajuns la concluzia că jocuri asemănătoare de interese sint absolut — cred eu — în fiecare întreprindere. Oamenii ăștia care sînt la scaune sint peste tot.

— Repet: e greu din cauza mafiaților, dar e greu și din cauza oamenilor ăștia care or fi ei mulți, dar...

— Că nu este unitate!

— Da.

— Să sperăm că va fi.

— Cît câștigați la Vulcan?

— Cu indexare, aproape 13 000 pe lună. Cu sporurile, ajuns la 16 000.

— Și în Africa de Sud cum ați

auzit c-o să fie?

— Începînd de la 1 500 de dolari pe lună, pînă la 3 500 maximum. Media va fi de 2 000—2 500.

Miner la drum lung

— Socotînd dolarul la 200, 16 000 de lei pare o nimica toată.

— Vedeți dumneavoastră: acum, ca să se poată face această mîrire de salariu, au adus prețul carbunelui la prețul mondial. Carbonele se plătește cu 60—70 de dolari tona. Vă dați seama că la pretul oficial, care este de 60 de lei dolarul, se ajunge ca o tonă de cărbune să fie cam 4 000 de lei, media. Înainte era 800 de lei tona. Prețul a crescut, deci, de 5 ori, dar nouă nu ne-a crescut salariul decît o dată. Și de ce? Pentru că sindicatul, deocamdată, încă nu ține cu muncitorul, încă nu apără pe cei de la care își câș-

tigă pinea. Noi, cei care am muncit, am rămas tot mințiți.

— Înțeleg că plecați croiți pe muncă!

— Eu nu pot să mă refer și la alții, dar cel puțin eu vreau ca prin metoda mea de a fi ca om să fac dovada că mai sint și astfel de români decît cei care ne-au făcut de rușine și au pătat obrazul țării printre străini. Și-am auzit că un grup de români au trecut în Iugoslavia inițial cu ideea sfîntă și dreaptă de-a munci pe-acolo. Un fermier le-a dat de lucru și la sfîrșit, după plată, ei au fost foarte mulțumiți, iar sirbul i-a invitat la masă. Dar ei, după cîteva pahare în plus, l-au bătut pe fermier și-au bătut joc de nevesta lui. Sper să-i prindă poliția, că așa ar fi drept.

— Deci aveți de gînd să mergeți cum să zice ca pisica pe acoperiș. Atenț!

— Vreau să mă străduiesc să se vorbească frumos despre români. Vreau să aduc înapoi o etichetă frumoasă. Cînd mai au nevoie cei de-acolo să zică: hai să luăm niște români!

— Credeți că vă mai întoarceți?

— Da. Plec să string bani, să creez pentru copii un viitor mai bun și pentru mine, hai să zic, niște bătrîneți mai liniștiți. La întoarcere, vreau să deschid un atelier de strungărie. Că eu sint și strungar, am calificare.

— În iunie '90 ați fost la

București?

— Nu. S-a întîmplat să nu plec. Atunci au plecat în majoritate tineri sub influența alcoolului, deoarece se luaseră bani și eu în asemenea mediu nu am căuta.

— Nu erau numai tineri... Sau poate că unii au mai îmbătrînit pe drum?

— Să v-o spun și pe-a dreaptă: eu am mai prins și-o Biblie în mină, știind ce este aceea o Biblie, și dacă nu pot să mă conformez din alte puncte de vedere, cel puțin mă abțin de la o fantă urîtă și care nu se mai poate îndrepta.

— Dar pe 29 ianuarie și pe 19 februarie '90 ați fost.

— Da. Pentru că atunci au fost oameni serioși și am venit cu gânduri bune, nu cu porniri, cum să zice...

— Ați strigat și dv., pe 29 ianuarie, „Moarte intelectualilor?”

— Nu.

— Precis?

— Asta mi-e crucea. În orice caz, infiltrări printre noi au fost tot timpul. Și pleava societății, dar și cei care tot urmăresc ceva ce eu nu-mi dau seama.

— Pînă vă-ntoarceți acasă, poate or să-și dea seama minierii care rămîn.

— Dacă i-ar prinde, lăsînd Biblia deoparte, cred că și eu aș fi nițel rău atunci. Sigur că da.

DUMITRU CONSTANTINESCU

„Leul
e o rudă
de departe,
e drept,

dar rudă
cu
dolarul“

— Domnule Isărescu, am impresia că, în câteva săptămâni numai, ați avut mai multe contacte cu presa decât toți guvernații Băncii Naționale de la război încoace.

— De fapt, presa e aceea care a fost foarte activă, vizavi de problemele noastre, în ultimul timp.

— Cazurile care conduc la realizarea unui interviu, deși rareori amintite, pot fi tot atât de semnificative ca interviul propriu-zis. Dacă ați fi fost mai bătrîn, aș fi avut mult mai puține motive să vă abordez. Pentru că aș fi avut mai multe rezerve în ce privește adevărul răspunsurilor pe care mi le-ați fi dat. Nu sînteți niciodată nițel uimit că ați ajuns aici?

— Ba da. Dar dacă judec lucrurile la rece, îmi dau seama că era clar o posibilitate care, după 22 decembrie, se putea concretiza. Nu e vorba atît de mine cît de preocupările mele. Începeau deodată să aibă un sens. Cum să vă spun, mă mir, însă nu foarte tare.

— Preocupări politice?

— Deloc. Am absolvit Facultatea de comerț exterior în 1971, am lucrat la Institutul de economie mondială, unde am studiat probleme financiare internaționale. Lucrarea mea de doctorat trata „convertibilitatea și politica cursurilor de schimb”. Fac parte dintr-o generație marginalizată. Nu am reușit să fiu mai mult decît cercetător principal III pentru că, după cum știți, accesul mai sus era controlat, mai bine zis blocat, printr-o decizie a cabinetului 2. Banca Națională a devenit acum Banca Centrală. Pe atunci însă, numai cîțiva visători studiau economia de piață și chestiunile Băncii Centrale. Într-un fel, marginalizarea a fost șansa mea. Și a generației din care făceam parte. După cum puteți constata, în toate direcțiile înființate ca urmare a transformării Băncii Naționale în Bancă Centrală, personalul e foarte tînăr. În direcțiile: politică monetară, suprareglare bancară, relații cu străinătatea, balanță

și controlul devizelor... Am păstrat, ca să zic așa, vechea gardă la trezorerie și la contabilitate. Noile direcții fac operațiuni care nu se cunoșteau deloc în Banca Națională. Aceasta nu făcea politică monetară.

— În ce a constatat șansa?

— Lucrînd la un Institut de economie mondială, trebuia să-i înțeleg și pe americani. Cam așa stăteau lucrurile. Un an și jumătate am stat în bibliotecă și am citit cărți despre economia de piață. Nu mă obliga nimeni. Cine nu a studiat nimic despre legile economiei de piață, e blocat. Nu poți să ai nici un fel de dialog cu el. Mulți din vechii funcționari nu aveau decît alternativa de a se pensiona. Dacă ar fi rămas în funcție s-ar fi străduit să aplice, în condiții absolut noi, judecări de valoare valabile în alt tip de societate. E un șoc cultural greu de depășit. Nu numai mecanismele economiei de piață constituie o problemă, ci acest șoc cultural. Se spune doar că obiceiul e o a doua natură. Această a doua natură creată de obișnuință e problema cea mare. Să vă dau un exemplu: după liberalizarea prețurilor la carne, un șofer al Băncii, care știa că prețul la carnea de porc e 90 lei, a fost foarte tulburat cînd a văzut într-un magazin carne cu 78 de lei kg. „Păi, nu trebuie să fie peste tot la fel?”. Vedeti vroia preț unic, deși era în dezavantajul său. Îi neliniștea posibilitatea unui preț mai mic. Nu știa cum trebuia să înțeleagă asta.

— La ce v-au folosit anii de bibliotecă?

— Direct, la publicarea unor cărți de economie pe înțelesul tuturor: „Aurul-mit și realitatea”, „Zgomotul bursei”, „Afaceri și căderi financiare”. Am publicat și alte studii, de strictă specialitate, dar cu cele „de popularizare” încă mă mîndresc. Erau rodul unei pasiuni, știam ce se întîmpla în economia occidentală, știam o mulțime de lucruri pe care nu speram să le utilizez vreodată. Peste două decenii, această pricepere m-a trimis în prim planul unei activități absorbante: elaborarea strategiei trecerii la

economia de piață.

— Și-a amintit cineva de dumneavoastră? Cum s-au petrecut exact lucrurile?

— Încă din 6 ianuarie, 1990, odată cu înființarea Institutului Național de Cercetări Economice,

pentru a încerca normalizarea relațiilor cu acesta. Era un fel de idee a mea fixă. Știam că va fi dificil. Ceaușescu fusese pe punctul de a retrage România din F.M.I. Acțiunile lui așa-zis economice mai ales în anii '80 erau acelea ale unui dement.

MUGUR ISĂRESCU,
guvernatorul Băncii Centrale a României

profesorul Tudorel Postolache a solicitat un grup de foști studenți pentru elaborarea strategiei trecerii la economia de piață și cum studiasem mult problema... În martie am plecat la Fondul Monetar Internațional

Însăși sintagma „economie eficientă” arăta că nu înțelegea absolut nimic. Economia nu poate fi decît eficientă. Nu există decît o singură economie, cea de piață, și ea nu are cum să fie altcumva decît bazată pe

principiul eficienței. Celelalte „economii”, care sînt de comandă, pot fi luate în considerare pe două-trei cincinale, cel mult, în caz de război, de industrializare forțată, dar duc inevitabil la dictatură. Unde au durat mai mult, au născut monștri. Iată, U.R.S.S.-ul, e invingătoare în război, are resurse imense, dar e în pragul prăbușirii economice. În ianuarie, '90, lucram la strategie un grup de oameni informați, deci luciz. La F.M.I. am realizat cit de izolați sîntem. Ceaușescu a clădit cele mai mari și mai energofage industrii. Iar demolarea satelor și orașelor a fost triplă crimă energetică. La construirea unei case se consumă energie. La demolarea ei se consumă energie, la ridicarea alteia iarăși energie. Trebuiau neapărat îmbunătățite relațiile cu F.M.I. Mai ales că exista și o bază istorică, leul fiind rudă, de departe, e drept, dar rudă cu dolarul.

— Aduce a glumă.

— Aduce, dar nu e. Stră-străstrăbunicul ambelor monede a fost talerul bătut în sec. 16-17 în Țările de Jos și statele germane. Talerul a circulat intens în Balcani și a rămas cu numele de leu deoarece avea imprimat pe rever un leu ridicat în două picioare. Pe filiera Italia, Spania, Mexic talerul a ajuns dolar. Cuza a încercat, la reforma lui monetară, să numească moneda — după model francez, Franța avînd francul — „român”. Se spune că i s-ar fi pus următoarea întrebare, care l-a convins că nu e ideea cea mai fericită: dacă un om merge la tirg să vîndă un bou și e întrebă cit face un bou, el să răspundă 10 români? Atunci Cuza a renunțat la „români” și a hotărît ca unitatea bănească a României să se numească leu.

— Ce se întîmplă cu leul?

— E moneda națională, dorim să fie singura în circulație pe teritoriul românesc, dar nu prin interdicții, ci prin îmbunătățirea rolului său de mijloc de plată, prin întărirea încrederii în leu ca mijloc de exprimare a prețurilor, a valorii, ca mijloc de acumulare. Comparativ cu zlotul sau cu dinarul, leul nu e atîns de inflație galopantă. Nici măcar de o inflație puternică. Creșterea de cîteva ori a prețurilor este mai degrabă un proces corectiv, de aducere la realitate a prețurilor. Nu avem un exces de emisie monetară. Inflația e un fel de narcotic. Dă senzația omului că are un cîștig din ce în ce mai mare. Puterea de cumpărare e afectată. Ceaușescu era un deflaționist. El ținea prețurile pe loc cu biciul. E o manieră de a ține în mină o țară, dar duce la explozii sociale.

Banca Națională a început să lucreze ca Bancă Centrală — practic, noi nu mai avem de-a face cu publicul, lucrăm numai cu alte bănci, sîntem o bancă a băncilor — dar trebuie să mai așteptăm un an, un an și jumătate pînă vom acoperi toate criteriile economiei de piață, să determinăm adică prin pirghil economice, nu prin decrete, nivelul dobînzilor, pînă vom deveni bancheri, adică oameni ale căror decizii sînt bine cumpănite, care nu lucrează în stare de tehsiune, care iau decizii financiare apreciînd corect riscul și probabilitatea de cîștig.

— Într-un „Dicționar...” al lui Iorgu Iordan citesc că Isărescu e un nume de proveniență grecească.

— Da?! Posibil. Al mei sînt din Sirineasa — (Vilcea) — tata, Constantin Isărescu, fost inspector de bancă și profesor de contabilitate — și din Crețeni (Vilcea) — mama. Părinții lor erau țărani din tată în fiu. Numele de fată al mamei — Fîrtat-e atestat încă din veacul al XV-lea în analele Drăgășanilor, unde m-am născut. Aud că se fac speculații pe seama numelui. Mă amuză. Nimic din partea familiei nu arăta că aș putea ajunge guvernator al Băncii Centrale a României. Dacă nu aveam inspirația să studiez economia S.U.A., istoric și la zi, eram cercetător III și azi poate. Cred că numirea mea e efectul schimbărilor rapide de după revoluție, schimbări și mai radicale în sistemul financiar.

TUDOR OCTAVIAN ■

Imagistica medicală

Dezideratul activității medicale a fost, dintotdeauna, depistarea și diagnosticarea unei afecțiuni cât mai aproape de debut. Dincolo de competență și cunoștințe, medicul a fost obligat să apeleze la o serie de mijloace tehnice paraclinice, ce s-au dezvoltat continuu. În ciuda permanentei evoluții, până în anii '70, medicul îi mai rămânea de descifrat o serie de necunoscuturi. În întreaga lume s-au reunit puternice colective de specialiști, din cu totul alte domenii ale cunoașterii, determinând apariția a noi posibilități de diagnosticare paraclinică, vizând intimitatea proceselor metabolice și vizualizarea organului.

Pentru a obține cât mai multe și competente date în legătură cu stadiul cercetărilor în domeniu, ne-am adresat unei autorități a lumii medicale, autor a zeci de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate: colonel doctor Ioan Codorean, medic primar în radiologie și medicină nucleară, șeful Centrului de diagnostic imagistic la Spitalul Militar Central, președintele Societății române de tomografie computerizată, membru al Societății europene de oncologie.

— Pe plan mondial, în ultimii ani s-a petrecut un eveniment major, în sensul unor achiziții tehnologice care, practic au re-

voluționat asistența sanitară dând naștere unui domeniu nou: Imagistica medicală. Cap de serie în imagistica imediată o constituie scintigrafia, ce se caracterizează prin utilizarea unor radioizotopi care, introduși în organism, au tropism (se fixează) pentru anumite leziuni. Aparatura, prin procese tehnologice computerizate, permite detectarea și afișarea imaginii leziunii respective. Osul, de exemplu, poate fi studiat radiologic, dar o leziune poate fi determinată numai secundar, când se pierde calciul local. Fenomenul acesta apare târziu. Scintigrafia vizualizează începutul, însuși procesul metabolic-patologic și nu consecințele sale. Foarte multe tumori canceroase primitive produc determinări în oase. Din studiile noastre am depistat metastaze osoase cu 6-8 luni înainte ca ele să se vadă radiologic. Este un avans important pentru tratament. Scintigrafia a deschis o pagină nouă și în cardiologie, prin vizualizarea proceselor fiziologice care se petrec rapid. O revoluție cardiacă durează 0,8 secunde. Mai dă relații apoi, despre circulația pulmonară.

— Scintigrafia este, la rândul său, beneficiara unor noi achiziții tehnologice.

— Exact. Voi reveni, după o scurtă trecere în revistă a ce-

loralte metode. Dacă ar fi să facem o ierarhizare anilor în ordinea accesibilității și inofensivității, ar fi trebuit să încep cu ecografia. Ecograful folosește o sursă de ultrasunete și, până acum, nu se cunosc efectele nedorite ale impactului ultrasunetelor asupra structurilor anatomice. Este o metodă rapidă și foarte accesibilă, încât permite evaluarea în masă. S-a dezvoltat și ea, având propriile-i performanțe. Ultima sa achiziție o situează pe primul loc prin utilizarea așa ziselor sonde (transductori) endocavitari. Să depistezi cancerul gastric de exemplu milimetric este o performanță a ecografiei endoscopice. Vedeți, radiologia nu permitea decât vizualizări ale scheletului sau a unor cavități (stomac, intestin). Organele interne nu au putut fi vizualizate decât după apariția scintigrafiei și ecografiei. Ceea ce a revoluționat, însă, medicina, a fost apariția tomografiei computerizate. Este tot o explorare radiologică, dar dă o radiografie computerizată. Principiul este cel al razelor x, care oferă informații prin apariția unor imagini. Se realizează vizualizarea unor structuri interne din anumite organe prin afișarea lor pe secțiuni variabile, de la 1 centimetru la 1 milimetru. Dezvoltarea procesului tehnologic a fost atât de rapidă, încât în decurs de câțiva ani, efectuarea unei secțiuni tomografice s-a redus de la 7 minute la 1-2 minute, ca acum, aparatele de generația a IV-a, cum este cel pe care-l avem noi, să facă o secțiune într-o secundă sau două.

— Să înțelegem că tomografia computerizată „vede” tot?

— Nu. Tocmai de aceea a apărut tomografia prin rezonanță magnetică nucleară care să completeze tomografia computerizată, vizualizând structuri și, mai ales, unele afecțiuni care, practic, nu puteau fi văzute până atunci.

Utilizând aceste domenii imagistice s-a născut un alt domeniu, de mare importanță și valoare, așa numita radiologie intervențională, cu scop terapeutic. Se folosesc diverse cate-

tere, ce pătrund pe cale vasculară în diferite organe, tratându-se din interior, sub control imagistic, o serie de afecțiuni până nu demult inabordabile.

— Cum definiți medicina nucleară?

— Este acea ramură care folosește radioizotopii în stabilirea diagnosticului și aplicarea tratamentului. Cuprinde o serie de domenii de vîrf în ceea ce privește informația oferită. Există, astfel, sectorul de radioimunologie, care permite detecția unor parametri biochimici. Un cancer, spre exemplu, este un antigen, ceva străin organismului, acesta încercînd, prin sistemul imunitar să-și formeze anticorpi, ca răspuns la această agresiune. Orice cancer începe de la dereglarea unei celule, care se dezvoltă aberant. De la nivel celular se ajunge la nivel de macrostructură. Acum 20 de ani îl depistam radiologic, cînd se întindea pe câțiva centimetri. Dorința a fost să se ajungă la nivel celular și asta reușește să facă radioimunologia. Mai există sectorul de radiocimie, care vine și el cu argumente diagnostice, formidabile, permițînd determinarea unor parametri hematologici.

— Toate acestea înseamnă, așadar, domeniu nou în medicină.

— Sigur. Iar dacă ne referim la ele în timp, cuprind decada anilor '80. Ceea ce a apărut absolut nou, de vîrf — am să revin la scintigrafie — este așa numita imunoscintigrafie, cu dublu rol: de diagnostic și de tratament. Radioimunologia, vă spuneam, încearcă să determine anticorpii apăruiți ca reacție la prezența cancerului. Scintigrafia vizualizează imaginea prezenței cancerului în diferite organe. Cum? S-au sintetizat anticorpi cu specificitate pentru un anumit tip de cancer. Acești anticorpi sint injectați în corp. Cea mai fidelă reacție este antigen-anticorp. Totdeauna anticorpul se va duce la antigen și va fi selectiv captat de acesta. Avînd anticorpul marcat radioactiv, îl injectăm, el va merge și se va fixa pe antigen, respectiv pe cancer. Cu mijloacele de detec-

ție apărute putem vizualiza această fixare la nivel biochimic. Nouă ne lipsesc, deocamdată, trusele de anticorpi, care sînt destul de scumpe. Mai trebuie pomenită scintigrafia pozitronică, ce permite studiul metabolismului celulei nervoase, deci metabolismul creierului. Glucoza este marcată cu o substanță, cu un radioizotop, care emite pozitroni. Acești izotopi sînt creați în spital, unde trebuie să existe ciclotronul care produce izotopul. Cu toate că are o viață foarte scurtă — chiar de ordinul secundelor — își aduce o serie întregă de date legate de starea creierului în diferite situații. Noi nu avem încă ciclotronul.

— Să înțeleg că restul aparatului de care mi-ați vorbit există la noi?

— În cea mai mare parte, da. Cu centrul de diagnostic imagistic din cadrul Spitalului Militar Central am reușit să ajungem la un anumit nivel. Tomograful computerizat este de ultimă generație, avem aparatura de medicină nucleară, un laborator, experiența noastră am valorificat-o prin scrierea unor lucrări. Am modernizat aparatura prin achiziționarea unui tomograf scintigrafic, un tomograf de emisie de mare valoare. Avem sectorul de radiocimie, sectorul de radioimunologie. În sectorul de ecografie, computerul sonograf este un produs al anului 1990. Asigurăm, la ora asta, tomografie computerizată pe toate segmentele, facem curent explorări scintigrafice, statice și dinamice. Practic, abordăm toate domeniile sub aspect scintigrafic și, acolo unde găsim de cuviință că trebuie să pătrundem mai adînc, facem și explorări tomoscintigrafice. Pentru investigațiile radioimunologice și radiocimice avem adusă aparatură de ultimă oră — un spectrometru multicristal.

— Și oamenii?

— Personalul este specializat și ne preocupă și pregătirea studenților. Avantajul este că toată aparatura se află grupată, ca peste tot în lume, iar specialiștii se pot consulta, se pot verifica între ei se pot face studii corelative.

În 15 minute, mutînd bolnavul de la un aparat la altul, facem o baterie întreagă de investigații spunînd precis ce este. Tocmai aceasta a fost rațiunea creării centrului de imagistică: să precizăm rapid și sigur diagnosticul, ca să putem face tratament în mod eficient.

LIANA TATOS

Fotografie de ELENA GHERA

25 de ani de studii și cercetări conduc spre o asemenea concluzie Vindecări spectaculoase prin transfer de energie Autorul descoperirii propune un experiment public.

Iată mai întii ce declară citiva dintre pacienții inginerului CONSTANTIN COJOCARU:

Tudor Dumitru, inginer București: „M-au chinuit apoi ani la rînd dureri profunde în umărul drept. Cu mina dreaptă nu puteam efectua decât mișcări ușoare, iar uneori nu o puteam mișca decât ajutîndu-mă de mina stîngă. În decembrie 1989 am făcut primul tratament în cabinetul inginerului Cojocaru. După numai 5 minute de cojoterapie, brațul a căpătat mai multă mobilitate. La cea de a doua ședință, durerile mocnite, permanente, din umăr au încetat. La cea de a treia ședință, am uitat pur și simplu că am un umăr dureros. Am revenit peste cîteva zile la domnul Cojocaru, bolnav de gripă, cu febră mare și strănuturi. După 30 de minute, febra a scăzut și strănuturile au dispărut. Mîna dreaptă începe să-mi fie utilă”. Elena Chirilă, educatoare, com. Bodești, jud. Neamț: „Am fost tratată cu cele două aparate inventate de domnul inginer Cojocaru. În cea de a șaptea ședință, am simțit în dreptul bilei niște zvicnituri puternice. Peste trei zile, am eliminat pietrele de la colecist. O adevărată minune”. Dumitru Brezan, soldat transmisionist: „M-am prezentat în cabinetul domnului Cojocaru cu următoarele simptome: spondiloză cervicală stîngă (junghi sub omoplatul stîng), respirație dificilă, suflu diastolic, balonări. Am urmat șapte ședințe. Durerile au dispărut și respirația s-a îmbunătățit mult”.

În toate aceste cazuri, inginerul Constantin Cojocaru a folosit două concentratoare de energie neconvențională, „COJOCERC” și „COJOCEN”, ce au obținut brevetul de invenție nr. 102895/1991. Metoda a fost denumită „cojoterapie”. Experimentele inițiale au avut loc în Laboratorul de birobotică a Spitalului Militar Central (conform aprobării nr. 1765/010390).

EXISTA UN REZERVOR COSMIC DE ENERGIE

Autorul descoperirii și al tratamentului (folosit pînă acum în foarte multe cazuri) este absolvent al Facultății de electronică iar din 1983 și-a desfășurat activitatea la Spitalul Militar Central. Activitatea sa de inventator se recomandă ca autor al unor aparate și brevete, multe în premieră națională, vizînd explorarea reactivității neurovegetative și cu aplicații în electroacupunctură. Inginerul cercetător științific principal Cojocaru este deopotrivă și primul constructor al unui electro-nograf și coautor la crearea electronografiei în țara noastră. Biografia profesională a interlo-cutorului nostru mai consemnează contribuții de marcă în domeniul ortopediei (proteze electronice, dispozitive electronice de stimulare a formării calusului etc.). Este autorul a 25 de brevete și al altor dosare de invenții depuse la OSIM. Începînd cu anii '80, cîmpul său de investigație se extinde considerabil prin abordarea cu deo-

Terapia durerii

SĂNĂTATEA sosește din cosmos

sebită pasiune a unui domeniu cejos dar de mare interes în lumea celor cu preocupări de psihotronică și bioenergie. Este creatorul unei noi metode radiestezice denumite biolocația activă. Cercetările îl conduc în final la realizarea celor două aparate amintite mai sus, cu eficiență surprinzătoare în combaterea durerii, în echilibrarea sistemului nervos, dar și în alte numeroase alte afecțiuni despre care nu vom întîrzi să vorbim în relatarea noastră viitoare.

Ei bine, ce este și de unde vine energia captată și transmisă organismului prin mijlocirea aparatului conceput și construit de inginerul Cojocaru? Iată o întrebare la care nu pot oferi un răspuns exact nici cele mai luminate minți ale planetei. Energia, în conceptul ei global, există pur și simplu. Ea este măsurabilă, convertibilă, dar nu poate fi prinsă într-o definiție. Cu atât mai mult energia „vie”, aflată în corpul nostru, sau recepționată de acesta din mediul ambiant. Domeniul rămîne nebulos, iar explicațiile sau concluziile se dovedesc risicante. Conceptele inginerului Cojocaru vor fi prezentate în numărul viitor.

Știința modernă a izbutit totuși să deschidă cîteva pîrtii în acest univers misterios al existenței cosmice. Electronografia a putut surprinde pe placă sensibilă imagini ale unor emisiuni

energetice sosite din organismul uman. Sint cunoscute cîmpurile bioluminescente vizibile pe imaginile electronografice. Se mai știe apoi că în lume au existat din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre persoane dotate cu facultatea de a recepționa și transmite altele energii benefice, sau de a efectua diagnoze surprinzătoare, „simțînd” perturbațiile bioenergetice ale celui investigat și de a localiza, pe această cale, organul sau segmentul afectat de maladie. În România sint cunoscute astăzi predispozițiile dovedite în acest sens de inginerul Valeriu Popa, de domnul Urziceanu din Craiova ș.a. Sint fapte, realități greu de explicat azi, dar care i-au îndemnat pe specialiști să considere că viața este dependentă de această combustie necunoscută, că organismul uman (animal și vegetal deopotrivă) își procură această energie vitală nu numai din elementele nutritive, ci și din rezervorul cosmic. Lipsa acestei energii ar facilita apariția bolilor, iar încălcarea „bateriilor” ar refortifica organismul. Dar vorbim prea mult despre aceste lucruri rămase la nivelul prezumțiilor și speculațiilor savante. Importante și de luat în seamă sint rezultatele benefice ale tratamentelor bioenergetice.

La toate acestea, o concluzie: inginerul Cojocaru a izbutit, se

pare, să medieze relația dintre om și energia cosmică, concentrînd, cum declară singur, energia biocîmpului în imediata apropiere a organismului pacientului, prelînd-o din zona generatoare cit și pe cea cosmică și distribuindu-le în zone cu nivel redus. Noutatea absolută o constituie folosirea în acest scop a unei aparaturi tehnice special concepute.

În numărul viitor al revistei noastre vom aduce noi amănunte despre toate acestea. Tot atunci vom prezenta pe larg tehnica de tratament. Pînă atunci înștiințăm cititorii noștri că inginerul Constantin Cojocaru, cu sprijinul redacției noastre, va face o demonstrație publică. Persoanele care doresc să se supună cojoterapiei sint rugate să ne scrie (specificînd pe plic „pentru secția de știință”). Le vom răspunde în scris sau telefonic, anunțînd ziua și ora cînd sint invitate să se prezinte la tratament. Colaboratorul nostru dorește să demonstreze, în fața specialiștilor, cum în scurt timp, prin mijlocirea cojocercului și cojocenului pot fi ameliorate sensibil gripa (o singură ședință de o jumătate de oră), sinuzita în 10 ore (3 ședințe) și ulcerul în mai puțin de 24 de ore (7 ședințe de cojoterapie). Precizări în viitoarea noastră relatare.

Va urma LIVIU TIMBUS

Odinioară, Comunitatea evreiască din Roman număra 7000 de oameni; astăzi au mai rămas doar 120 — bătrini și bolnavi, nemaifiind interesați de ALIA. Din cele 18 sinagogi existente în oraș, mai este în funcțiune doar una — Sinagoga Leipziger. Rabin nu există ci doar un deservent de cult, dl. Isac Abramovici. Carnea cașe este asigurată prin grija comunității evreiești din Piatra Neamț care, periodic, ia legătura cu hahamul de la București.

„LA ANUL, LA IERUSALIM!”

cul lor. De venit, rar mai vin rudele celor morți; e tare departe, domnule!”

„DE TE-OI UITA IERUSALIME”...

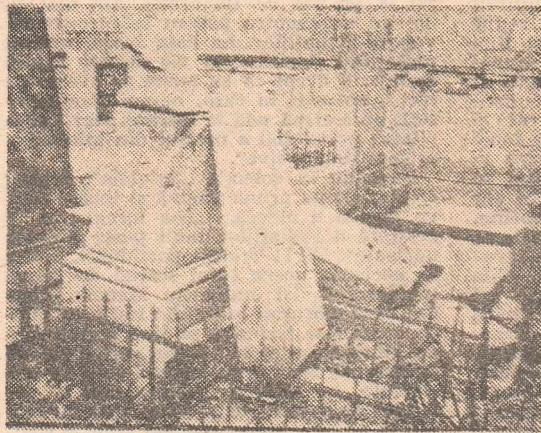
Eram, cred, elev în clasa întâi cînd, într-o dimineață de primăvară, repetentul școlii m-a ghionțit șoptindu-mi tainic: „Vino cu mine să batem un jidan!” În spatele clădirii, pe-o stivă de lemne, stătea un copil pistruiat, îmbrăcat sărăcăcios, care urmărea zborul unui avion de hirtie.

S-a ridicat imediat ce ne-a văzut: „Ați venit să mă cațiți?” „Da, i-a răspuns repetentul, vrem să te scărmanăm oleacă, tîrtane”. „Bine, șopti copilul, dar mai întâi să mă bată el”. Am ridicat pumnul, dar mina m-a căzut moale cînd i-am zălit primele lacrimi din ochi. Îi tremurau buzele și bărbia. M-am așezat lângă el și, privindu-l cum plînge, m-am apucat și eu de smiorcăit. Așa am făcut cu noștință cu Nelu Zisu — prieten cum altul n-am mai cunoscut niciodată.

Pe vechea stradă Panaite Donici din Roman, care cobora de la fostul arest spre mahalalele de la apa Moldovei, locuiau mulți israeliți. Micuțul evreu mă lua la toate sărbătorile religioase, colindam împreună cu alți copii la Furim cîntînd cu voci subtile „Aghilin prin mola” în timp ce așteptam să primim humentăși și alte bunătați. De Pesah mincam azimă (mațot) și-mi era teribil de frică de Moșe, despre care ni se atrăgea atenția că o să vină o dată c-un băț gros și-o să ne altoască pe toți cei care nu învățăm bine la școală.

Într-o zi, Nelu mi-a spus că va pleca departe spre o țară sfîntă — cum nu auzisem noi copii decît în povești. În dimineața plecării, m-am dus în parcul Episcopiei și am plîns pînă seara. Asta e tot.

L-am cunoscut tirziu, pe strada Petrodava unde locuia prin 1949. Era bătrîn, de-acum pensionar. Fusesse șeful Spitalului Israelit din Roman; ce s-o fi petrecut în sufletul acestui nobil om cînd, în vara anului 1944, vedea ostași români tirîndu-se pe lingă garduri, schilodiți de toate grozăviile frontului? Trupele sovietice înaintau, orașul fusese părăsit, dar locotenentul colonel Wehlser a rămas cu răniții. El a organizat de urgență o secție de chirurgie în Palatul Nevruze, a înghebat „saloane” unde, pe paiele acoperite cu foi de cort, erau depuși răniții. Acolo lucra. Cînd se terminau medicamentele, le aducea de acasă. Da, în Roman au fost medici evrei care-au intrat în mormînt înfășurați în Tricolor; Au meritat din plin acest lucru”.

Sinagogile se prăbușesc încet printre blocuri

Evreii au murit aici sau au plecat. Acum le mor mormintele.

oferit supraviețuitorilor un minim de ajutor. În primul rînd, apă. Asta este fapta ei de care-și amintesc mulți evrei, așit în România, cît și-n străinătate. După război, aflînd de situația sa — fusese moșierasă și i se luase pămîntul — Federația Comunităților evreiești i-a oferit o pensie. În Israel, în memoria sa a fost sădit un pom iar fiul ei a primit, în amintirea faptei mamei sale, Medalia Celor Drepti”.

UN „GOI” PAZNIC LA CIMITIRUL EVREIESC

Pînă la Bira, urmînd drumul care trece peste podul de la Siret, încovoiindu-se prin satele Luța și Segna, sînt 16 km. La școala din localitate, dl. director, profesor Clement Bratu îmi spune că tocmal a descoperit în podul școlii situații vechi de peste 100 de ani, în care este atestată frecventarea cursurilor de către școlari evrei. La 40—50 de elevi — cîți erau înscrisi în acel timp — 4—5 erau copii de israeliți. Sătenii îmi spun mai

multe; tot centrul satului era plin de prăvălii evreiești. Cum să nu-și aducă aminte? La Chers găseau coloniale și mărunțișuri, la Seina cumpărau țigări, se îmbrăcau la Mendel, beau rachiu la domnul Ștrulică. Amintiri? Întră creștinul în prăvălie cu ochii lipiți de hănele frumos așezate pe umerașe. „El care-l necazu, omule?” „De, zice țăranul, iaca mi-o venit feciorul din armată și i-aș lua un rînd de haine, un „costium”. „Așa, se minunează negustorul, și de ce nu-l iei?” „Eu l-aș lua, se frîmîntă omul, dar mă strică un lucru de nica: n-am bani”. „Da’ cine ți-a cerut bani? sare jupinul. Spune, ți-am cerut eu bani? Ia-ți hănele și du-te sănătos; ai să-mi dai banii cînd o să-i ai”.

Primarul comunei Bira îmi dă căruța „sfatului” ca să ajung pînă la cimitirul evreiesc. Sub doi stejari, un cîreș, un măr pădureț și un prun se află împrejmuite cu gard metalic 170 de pietre funerare, unele înolinate, altele căzute în trifoiul fraged din această primăvară. „Eu domnule, se destăinule moș Dumitru Samson — paznicul cimitirului — atîta știu: să nu între cineva la pietre și să facă stricăciuni că și-a găsit beleaua cu mine! Eu stau aici cu credință, chit că-mi dă comunitatea numai 100 de lei pe lună. Acu’ nu-i vorbă, am și eu oleacă de trifoiăș printre morminte, da poate puneți o vorbă să-mi mărească salariul. Iacă s-o stricat porțița, trebuie s-o repar, o căzut pietrele, da’ cine să le îndrepte, e-aici e nevoie de putere de bărbat. Și să mai știți că cel care a dat ordina să se are drumul spre cimitir a fost un blestemat. Cum adică, să trec peste arături? A mai venit cu ani în urmă un tovarăș care a zis: gata cu pietrele, facem ogoare înfrățite. A intrat un tractorist și cu lama buldozerului le mina la vale. Păcat. Le-au așezat oamenii, pe urmă, la lo-

Cine n-a fost în gară la plecarea evreilor nu poate înțelege pe deplin ALIA. Două geamantane în mîini, lacrimile înodate sub bărbă, sîderul prelung al tremului și adio, România! Pe străzile care porneau de la podul de peste Moldova și care se cheamau înainte Principatele Unite și Independenței, pe Ștefan cel Mare și Sucedava, am văzut cu toții că vecinii noștri, prietenii și cunoscuții erau oameni săraci ca și noi; în fața porților își vindeau lucrurile din casă — nimicuri fără valoare pentru care se tirguiau ceasuri în șir. Îi ascultam pe domnul Bercovici, vecinul nostru: „Ce mi-a mai rămas mie aici? Copiii îmi sînt dincolo, așa că am să plec și eu”. Și a plecat. S-a întors în vizită după un an sau doi. În Israel avea serviciu, o ducea bine, se vedea de pe el. Fulgerată de eveniment, strada Sucedava s-a înviorat: „S-a întors Bercu!” Dar într-o zi l-am surprins, fără să vreau, cu capul rezemat de usciorul fostei lui locuințe, hotînd cu obrazii lipiți de locul în care altădată se găsea mezuza — smulșă acum de-o mîină prea grabnică. O poruncă mai tare decît amintirile sale, decît întreaga sa viață, avea să-l întoarcă în Israel. Prietenii l-au condus la gară și domnul Bercu s-a dus să moară, după poruncă, în pămîntul sfînt.

E sîmbătă seara, ultima din luna aprilie. Trec agale pe fostele străzi evreiești din Roman, încercînd să mă regăsesc copil, cînd, la sfîrșitul săptămîinii, auzeam cum în casele israeliților începeau rugăciunile. Nu mai reușesc. Îmi amintesc frînturi dintr-o poezie a lui B. Fundoianu: „Deodată după geamuri se aprindeau făclii / o umbră liniștită intra în prăvălii / prin ușile-nculate și s-aseza la masă. / Tăcerea de salină încremenea în casă / Și-n sloiul nopții înghebat ograbă adăpa. / Bunicul între flăcări de sfeșnic se ruga: / Să-mi cadă dreapta, limba să se usuce-n mine / de te-oi lua vreodată-n deșert, Ierusalime”.

Generația mea i-a cunoscut pe evrei; copiii noștri vor trebui să ne asculte amintirile, să deschidă Biblia sau să călătorească peste mări și țări pentru a-i înțeli. Un lucru țin să le spun, pentru a înțelege: Aici sau aiurea, la capăt de mare, pe țărm de fluviu, la poale de deal sau de munte, cel care s-au născut cu inimă de evreu, oriunde s-ar afla pe pămînt, vor simți îndemnul care vine sfîntit din vechime, din durere și speranță și care le este reamîntit de soare, stele și curcubeul de pe cer: Leșana haba be Ierusalaim! La anul, la Ierusalim!

AL. MIHAILA

ROMÂNII DESPRE EVREI

Dl. doctor Epifanie Cozarescu: „Ce-mi cereți dumneavoastră este foarte greu așa, în două, trei cuvinte. Eu sînt doctor și-aș putea începe astfel: primul medic din istoria Romanului a fost un evreu. Vă convine? A, doriți despre evrei în general? Erau oameni cumsecade, buni comersanți, corecți și civilizați. Aveau suflet bun, domnule! Într-o perioadă grea pentru toată lumea se duceau și făceau rost de medicamente — ei știu de unde că nu-i întrebam — mi le puneau pe masă și aveam cu ce face tratamentele. Și ce doctori buni erau! De cine să-mi amintesc? De prietenul meu Bențion Hascal? De medicii Leizer Bercu și Cohane Leizer? Nu, nu, ai bine lăsați-mă să vă povestesc despre:

UN SFINT

Este exact ce-ați auzit; doctorul Wehlser a fost un sfînt.

EVREII DESPRE ROMÂNII

Dl. profesor Iancu Vexler, președintele Comunității Evreilor din Roman: „Evreii au fost bine tratați de către românci; așa pentru că și-au dat silința la instaurarea unei vieți civilizate în oraș. Este adevărat, într-o anume perioadă evreii au fost persecutați; tatăl meu, mic meseriaș a fost trimis la muncă forțată în Basarabia. A reușit să se reîntoarcă. Dacă am prieteni români? Ehe!, cum să nu? Dar nu despre ei vreau acum să vă vorbesc ci despre

O SFINTĂ

Se numește d-na Viorica Agari — în veci fie-i binecuvîntat numele! Era președinta Crucii Roșii din Roman și, în momentul cînd a aflat că trenul cu evrei din Iași se află în gara Roman, a trecut printre butonele germane și românești strigînd: „Așa ceva este imposibil! Este îngrozitor”. A acționat rapid: a dat jos morții, apoi le-a

CERNOBIL

„Vreau să ştie populaţia României că ne paşte permanent un pericol de accident nuclear major, cu urmări grave asupra întregului teritoriu şi a întregii populaţii“

Accidentul a avut şase faze. Prima fază: s-a defectat sistemul de răcire, a avut loc o pierdere bruscă a apei de răcire pentru cele 1661 de bare de combustibil aflate în tuburi de presiune şi înconjurate de 1700 de cărămizi de grafit. Barele s-au supraîncălzit. A doua fază: barele au ajuns la o temperatură de 1926 C, aliajul de zirconiu din jurul acestora şi al tuburilor de presiune s-a deformat şi s-a topit, supraîncălzind grafitul. S-a ajuns la 2863 C, când a început să se topească în suşi oxidul de uraniu care compunea barele de elemente combustibile. A treia fază: au început să se strângă în inima reactorului gaze inflamante. Operatorii au reuşit să inunde cu apă, dar era prea târziu. A patra fază: un amestec volatil a explodat. Timp de mai multe ore, gazele s-au adunat, s-au combinat cu oxigenul degajat din tuburile de presiune şi s-a produs o explozie violentă. A cincea fază: reactorul a fost distrus, la fel şi o parte din clădirea sa. Deoarece nu exista o cupolă protectoare, infernul nuclear se află în aer liber. Cărămizile de grafit încep să ardă ca un rug gigantic de carbon. Fisiunea combustibilului topit nu mai este controlată. Exact ca la Hiroshima şi Nagasaki. Izotopii radioactivi au fost ridicaţi

apa, solul, şi experţi tehnici de decontaminare, inclusiv echipamentul necesar. Moscova refuză“.

Lacheii secretomaniei

Norul radioactiv a trecut deasupra teritoriului României dinspre nord spre sud, începând cu 30 aprilie. Depunerile radioactive au continuat însă şi după trecerea norului, datorită circulaţiei aerului în atmosferă.

Ce se întâmpla la noi în acel moment, îmi reamintesc frunzărind colecţia „Scînteia“, aprilie-mai 1986. Pe 26 aprilie apare articolul „Reportaj de pace la Hiroshima“, semnat de Nicolae Dragoş. În rest, spaţii mari pentru un oarecare congres al U.G.S.R. 1 mai: se ţine adunarea festivă de la Sala Palatului, apoi conducătorii pleacă însoţiţi de suită la Palatul Sporturilor. Au renunţat deci la tribuna în aer liber plantată la marginea drumului. Oare întâmplător?! Nu s-a renunţat însă la scoaterea oamenilor pe traseu. Agerpres transmite: „Mile de bucureştieni aflaţi în parc au salutat cu bucurie pe...“. Acum rectificăm: „Mile de bucureştieni iradiaţi în parc...“. Pe pagina a cincea este strecurată o notă în legătura

te puţin sensibile. Nici noi nu am dat tocmai ordonat, dar cel puţin: cut măsurători suficiente pentru a ceea ce se întâmplă“.

În zilele următoare, presa conţine note de citeva rânduri despre iradiatilor în termeni imprecizi. Nu apare o discuţie cu specialiştii care explică oamenilor ce se întâmplă.

„Lipsa de informaţie a determinat stare de panică — îşi aminteşte dr. Constantin, şeful laboratorului de radiaţiilor. Informarea trebuia să înaintea panicii. În Bulgaria se face un proces şi e criticat modul de venşie în perioada respectivă. Şi, e te acestea, îmi aduc aminte că la televiziune se organizau discuţii cu cialistii. La noi nici măcar acestea fost“.

7 mai, ziua în care Steaua a c Cupa campionilor europeni. În „Scînteia“, pe prima pagină, se a că soţii Ceauşescu vor face o vizită U.R.S.S. Pe pagina a cincea, în citev duri, sintem informaţi: „Nivelul rilor a continuat să scadă“. E ultima despre Cernobil. Se pare că invita Moscova a rezolvat şi problema rilor din România. Ce spun însă spe tii? Manole Cucu: „În prima lună foarte grav. Pe urmă nivelul radi a început să coboare. După trei lu, respirat uşuraţi, am început să face culele de prognoză, să vedem care consecinţele. Nici acestea nu sint, care, chiar dacă un cancer tiroidi tratează mai bine. Şi apoi, leucem copii este o mare tragedie“.

În timpul verii, cei doi Ceauşescu fost la Neptun. Oamenii erau n se crease o adevărată spaimă. „Şi eu am fost la mare cu familia iunie '86 — îmi spune dr. Milu Co tin. Nivelul de iradiere la mare a mult mai redus decât la munte. Pe n de la mare, prin spălare, substanţel dioactive s-au dus în profunzime. N aproape nu era radioactiv. Dacă stăte plajă la mare era mai bine decât pe la munte. Apa nu a ridicat probleme un moment, nici apa potabilă, nici de suprafaţă şi cu atât mai puţin ap rii. Dar aceste informaţii nu au ajut oameni“.

Mii de oameni nu ştiu că vor n

Pentru U.R.S.S., tragedia este mare consecinţele acestui accident nu ne ocoli nici pe noi. Nu ştim şi nimer vrea să ne ajute să aflăm ce ne aste De ce nu se face o comisie care să lizeze consecinţele accidentului de la nobil? „Nu putem face nimic din c majorităţii feseniste. În pauză, sint si într-o sală şi drogaţi, apoi vin şi blocă orice iniţiativă“, îmi răspunde c tatul Mihai Bălănescu.

Dr. Milu Constantin: „Am studiat te cruri: incidenţa malformaţiilor, rea mintală la copii născuţi după a şi, bineînţeles, cancerul. În judeţele raşi şi Ialomiţa numărul de malfor a fost dublu în '87 faţă de '86, deşi a fost o poluare radioactivă redusă. nele cele mai poluate radioactiv au Iasi şi Tîrgu Mureş. Studiul asupra formaţiilor a durat trei ani, fără s poată pune pe seama iradiaţiilor ten de creştere, ci mai degrabă pe seama menţaţiei necorespunzătoare, a frig şi poluării.

Poate să apară o întîrziere mintal copii născuţi în acea perioadă. Co vul de la igiena copiilor face un a de studiu pe nişte grupuri pe care le măsore din punct de vedere somat psihic. Acest studiu este în derulare continua pînă în '92. Apoi se vor t nişte concluzii.

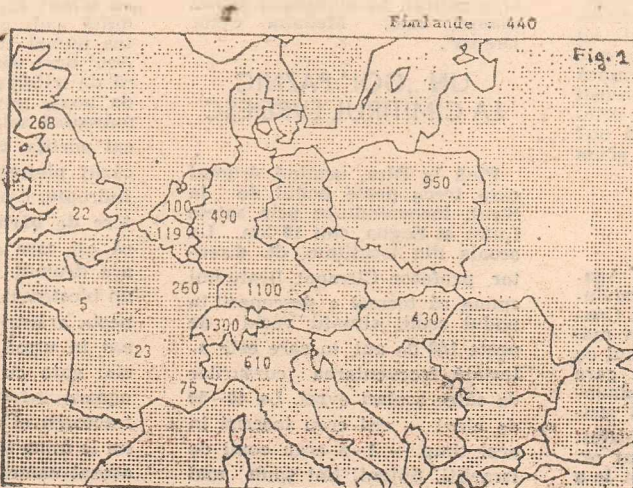
Moarte
şi
tăcere

de curenţii de conversie ai focului, formînd un nor de radiaţii mortale. A şasea fază: nu erau pregătiţi pentru accident nuclear. Nu aveau nici echipamentele, nici instrumentaţia necesară ca să intervină. Elicoptere de mare capacitate sfi-dează radiaţiile şi aruncă mari cantităţi de nisip, plumb, bor absorbant şi reduc reacţia de fisiune în lanţ. (Într-un film documentar realizat de japonezi, şi transmis la TV5 Europe, aflăm că piloţii şi cameramanul au murit mai tîrziu de cancer — n.r.). Măsurile nu sint adecvate şi focul continuă să mocnească pînă la 1 mai '86. În clădire, temperatura a ajuns la 5000 C. Pe măsură ce combustibilul se dezintegrează, absoarbe oxigenul din aer şi degajă izotopi radioactivi. Pe 26 aprilie, s-a mai produs un fenomen meteorologic grav, o furtună s-a abătut asupra Kievului, urmată de o ploaie radioactivă. Abia pe 28 aprilie o centrală din Suedia dă alarma, anunţă că nivelul radioactivităţii a crescut de 100 de ori peste fondul cosmic. Pe 28 seara, la emisiunea „Vremea“, Moscova relatează că s-a produs un accident nuclear, dar nu spune unde anume. S.U.A. face propuneri Moscovei pentru a folosi un sistem sofisticat de calculare pentru a prognoza traiectoria norului radioactiv, precum şi un sistem aeropurtat pentru a măsura şi desena harta întinderii contaminării radioactive. Doreşte, de asemenea, să trimită o echipă de medici şi specialiştii care să examineze aerul,

ră cu accidentul de la Cernobil: „În ţara noastră nu s-a constatat nici o creştere a acestor niveluri, care se situează în limite normale“. Dar să ascultăm ce spune prof. Mihai Bălănescu: „Era o vacanţă scurtă. M-am dus cu soţia şi fetiţa într-un sat la 100 km de Bucureşti. Am luat cu noi un radiometru pentru măsurarea nivelului radiaţiilor. La data aceea, nivelul radiaţiilor depăşea de 150 de ori fondul cosmic. E drept că eu ştiam ce aveam de făcut, am stat în casă, ne-am şters pan-tofii pe o cîrpă udă la intrare. Dar majoritatea populaţiei a încasat din plin aceste doze radioactive“.

Revenim la colecţia „Scînteia“. 3 mai: comunicat pe prima pagină şi încă o notă pe pagina a cincea. „S-a înregistrat o creştere a radiaţiilor mult peste limitele normale“. Cit?! Treaba partidului. „Eram în perioada aceea şeful secţiei de igiena mediului — îşi aminteşte Manole Cucu. Cei care măsurau radiaţiile îmi erau subordonaţi, dar trebuiau să ţină secrete faţă de mine rezultatele şi lucrau direct cu ministerul. S-au decis lucruri care au fost ridicole. Au început să dea tablete de iodură de potasiu de 2—3 mg, care nu ajutau la absolut nimic, dar s-a creat o spaimă îngrozitoare în populaţie, se căleau în picioare la policlinici. Dacă doream să blocăm tiroida trebuiau date doze de cel puţin 100 mg. A început o alarmă generală. Armata a intervenit prost. Făcea măsurători întâmplătoare, pe aparate foar-

Echivalentul dozei efective pentru primul an după accident, rezultat după iradierea externă, inhalarea şi ingestia pentru adulţi (fig. 1) şi copii de la 1 la 10 ani (fig. 2), după datele furnizate de diferite ţări (date preliminare). De remarcat că România nu a oferit nici un fel de informaţii.

Blocul nr. 4 după catastrofă...

Iradierea cu căluş în gură

„În primii ani, informaţiile au fost şitate secrete. După Revoluţie a început să intervină uitarea. Sint şase ani de la accidentul de la Cernobil şi abia de acum înainte consecinţele vor începe să-şi spună cuvîntul. De la Institutul de oncologie din Bucureşti, şi în special de la cel din Cluj, ne sint semnalate tot mai multe cazuri de cancer“. Acestea au fost primele vorbe ale d-lui Manole Cucu, directorul Institutului de igienă şi sănătate publică din Bucureşti, cînd a aflat că nu dorese să cunosc decît adevărul despre ce a însemnat accidentul de la Cernobil pentru România.

Să ne reamintim. Centrala de 1000 MW de la Cernobil a fost pusă în funcţiune în 1983. În 25 aprilie 1986, cînd s-a produs accidentul, reactorul 4 se afla în probe. În februarie, revista „Literatură şi gazetă“, din Ucraina, scria despre lipsa acută de materiale la Cernobil, de forţa de muncă demoralizată şi de slaba organizare. Nu ştiu dacă a fost sau nu acuzată că destabilizează situaţia. Pe de altă parte, un studiu din martie '86 arăta, pe un ton foarte optimist, că este exclus orice accident nuclear. Asta făcea parte din propaganda intensă a energiei nucleare.

Amănuntele despre cum s-a produs accidentul le-am aflat de la prof. Mihai Bălănescu, director timp de 20 de ani la I.P.A., acum deputat în Parlament din partea M.E.R. „O greşală umană a dus la cel mai mare accident nuclear din lume.

Liga antimonarhistă, cuibușor de nebunii...

problema cancerului, cazurile apar
pă 6, 10 și chiar 15 ani. Noi am
ut doar niște evaluări teoretice ale nu-
rului de decese de cancer, din cau-
acestei iradiere; valorile medii sînt
71—85 de persoane la un milion, valo-
maxime de 123—256 la un milion. O el-
va fi greu de pus în evidență".

dind radiația, cercetătorii intră în
inima pericolului

ocalipsul începe de la Koslodii ?

la sfîrșitul deceniului opt, a avut loc
accident similar cu cel de la Cernobil
centrala nucleară americană Three
les Island. „Diferența a constat însă în
ceput de securitate nucleară diferit
cele două centrale — ne spune prof.
Bălănescu. La centrala americană,
fel ca la toate centralele nucleare din
ident, reactorul și circuitul primar
se găsesc într-o clădire etanșă. Acolo
le există această închidere etanșă, ele-
te combustibile sînt reținute de siste-
de filtrare, apoi inundate și rămin
spațiul acesta închis. Ei bine, la Cern-
bil, reactorul era fără nici un fel de
hidere. În timp ce la Three Miles Is-
d același accident nu a avut nici o ur-
re asupra personalului sau populației
împrejurimi, la Cernobil s-a produs
a ce știm cu toții.

în păcate, mai există astfel de centra-
nucleare, una dintre ele se află la 5
de granița României, la Koslodii, în
garia. Este o centrală de tip Cernobil,
al 17-lea an de funcționare. Mai poa-
funcționa maximum 5 ani. La începutul
noiembrie anul trecut, a fost un
ent la niște cabluri electrice, dar, din
ciere, nu a fost afectat circuitul pri-
r. Altfel am fi putut să asistăm la un
doilea dezastru. România este în zona
exclusivitate a acestei centrale. În ca-
unui accident maxim previzibil la
lodii, zona de exclusivitate ajunge
la Satu Mare. Eu nu vreau să alar-
z pe nimeni, dar să știți populația Ro-
niei că ne paște un permanent pericol
accident nuclear major, cu urmări gra-
asupra întregului teritoriu și a între-
populații. În plus, în Bulgaria mai
în construcție o centrală nucleară cu
lași concept de securitate ca și Cernob-
il și nu au luat nici o măsură să
imbe proiectul".

tenționată de Comisia pentru echili-
ecologic și protecția mediului a Par-
lamentului român, o echipă a Agenției
naționale pentru energie atomică a
trotat în perioada 10—21 noiembrie și
ția de la Koslodii. Concluziile: „Îngri-
area părții române este îndreptățită.
talațiile nu au un grad suficient de
tecție contra accidentelor, iar exploa-
lor nu se bazează pe un program
ient de prevenire a accidentelor".

ansele de a se închide centrala de la
lodii sînt minime, pentru că ea fur-
ază 40 la sută din energia Bulgariei.
de altă parte, în sudul Olteniei toată
ea e convinsă că acolo se moare din
za acestei centrale. Zona este supra-
heată. Zilnic se iau probe de aer, săp-
final se iau probe de apă. Pînă acum
s-a putut evidenția nici un fel de po-
re radioactivă. Pentru a pregăti popu-
a în cazul unui posibil accident, se vor
aniza aplicații la sfîrșitul lunii mai.
dacă acest accident se va produce,
va fi o încercare tragică pentru toți
dă. Oare vom ști cum să reacțio-
? și dacă vom ști, ne va mai folosi
eva?!

AURELIA BORIGA ■

Duminică, 5 mai, ora 9.30. În fața fos-
tei săli ARLUS, din str. Bătușei nr. 14.
întîlnesc și alți confrăți veniți pentru a
lua parte la prima ședință a Ligii anti-
monarhistice și pro-republica România.
Sîntem vreo șapte, urcăm. În sală, apro-
ximativ 70 de persoane. Cuvîntul de de-
chidere aparține d-nei „prof. Margareta
Babeș, vicepreședinte, firește!” — cum
i-a făcut plăcere să se prezinte — care
salută prezența „domnilor: Florin Meș-
ter, președinte al filialei F.S.N. sector 1,
filozoful și scriitorul Alexandru Babeș,
d-na Mitru de la Vatra Românească”,
ș.a.m.d. Aflăm, în continuare, că Liga a
fost legalizată, ca partid politic, în fe-
bruarie a.c. și că nu s-a „constituit ca
replică a Partidului Monarhist, ci, poate,
din contră” (?) Preșidiul este format din
d-na Gina Bărbulescu (președinte), d-na
M.B. (vicepreședinte, firește) și d-l
Marin Badea, ziarist, (vicepreședinte) —
absent motivat („probleme familiale deo-
sebit de grave”). D-l Florin Meșter, îm-
preună cu un alt domn, este invitat pe
scenă de către M.B., „ca să existe și-ci-
va domni” lîngă preșidiul și secretaria-
tul exclusiv feminine. Se trece la ordinea
de zi. Primul punct: scurt istoric al in-
stituției monarhice din România — pre-
zentat de președinta Ligii. Expunerea
este plicticoasă, neaducînd elemente con-
cludente și mîzică pe segmente confu-
ze ale istoriei naționale, apelînd și la
snoave și istorioare „după ureche”, deși
lucrarea era pregătită de acasă. Hotărît
lucru, d-na G.B. nu a găsit nici un ar-
gument serios reflectat de marii noștri
istorici, atîngînd de mai multe ori, cu
ușurință, culmile ridicolului, cum de pil-
dă a reușit cu afirmația conform căreia
I. L. Caragiale ar fi fost un înverșunat
antimonarhist. Prelegerea s-a situat ast-
fel la nivelul școlilor de handicapați. Al
doilea punct l-a constituit citirea statu-
tului, la care ne-a atras atenția Art. 6:
„Nu pot fi primiți cei care ar fi putut
avea legături într-un fel sau altul cu ma-
rile genocide ale țării: 1907, 1918, 1923,
1933, 1940 și 1989”. Dincolo de ambigui-
tea formulării, care permite atacul asu-
pra unor principii primordiale ale Drept-
ului internațional și național (cum ar fi
prezumția de nevinovăție și responsabi-
litate unică a faptelor personale), Art.
6 nu ia în calcul singurul genocid serios
care l-ar putea preocupa pe omul zilelor
noastre, și cel mai îngrozitor totodată:
1947—1989. Amănuntul mai indică și că
Liga este cu mult mai mult antimonar-
histă și antiopozitie decît anticomunis-
tă! Platforma-program (punctul 3 pe or-
dinea de zi) a conținut, la rîndul ei, nu-
meroase aberații. Astfel, „Plecînd de la
ideea că nici o revoluție din lume nu a
condus la instaurarea unei monarhii” (?),
idealul Ligii este „lupta împotriva ideii

remarcat că ambii erau tineri și parti-
cipanți direcți la Revoluție, e drept, încă
vii — deci nebeneficiind de punctul 11
al platformei-program: „Liga aduce re-
cunoștința sa fierbinte tinerilor care s-au
jertfit în Revoluția înfăptuită”. Opiniile
pro-au fost salutate cu ropote de aplauze
prelungite, mai ales cea a d-lui președinte
local F.S.N. care, deși a vorbit cel mai
coerent (chiar dacă și-a axat discursul
pe cîteva speculații mărunte), nu s-a pu-
tut abține să facă o apreciere de joasă
spetă: „Monarhia nu se mai poate rein-
toarce în România nici măcar după Con-
stituția din 1923, fiindcă Majestatea Sa
nu a fost în stare să reproducă decît
fete” — frază gustată îndelung de audi-
toriu. ceilalți vorbitori partizani au fost
în număr de trei. Discursurile lor au fost
jahnice, reflectînd crase carențe culturale,
agramatism, patimi exacerbate, accentu-
de senilitate, grandomanie, voluntarism.
Spațiul tipografic nepermîtîndu-ne prea
mult, dăm totuși cîteva eșantioane:

● O anume doamnă, pe nume Chicoș:
Cin’ l-a dat pe Cuza la o parte? Nu Ca-
rol? Nu Brătianu, care stătea și juca
cărți în casa Cretzulescu? Ca să nu cum-
va să fie implicat în abdicarea lui Cuza?
● Să repet două momente mari supt
conducerea lui Carol ● Nicolae Iorga
împreună cu un grup de studenți au ma-
nifestat în fostu’ Teatru Național pentru
că teatru atunci se juca numai în limba
franceză și studenții au spus: cum! Nu-

● Un anume domn, pe nume Mitras:
Asta e Academia noastră română? Astia
sînt istoricii noștri? Nu vorbim de Tele-
viziune că l-a dat, pentru ci ei dau tot
ce li se bagă acolo! Da’ noi vrem să-i
știm pe acești... acești a-români! Care
nu au nimic comun cu această patrie!
Cum și-au permis ei să... stoarcă... să... cu
botele — putem să spunem — faptul că
Cuza a fost înlăturat, scos din patria lui
de un... om de nimic! E posibil așa ceva
în ziua de astăzi? Nu mai poate fi posi-
bil așa ceva! Niciodată! Asta vreau să
știu, ca să putem să aflăm cine este acel
grup-grupuleț — că eu cred că nu-i un
grup! — doi istorici din Academia romă-
nă, care-a îndrăznit să facă așa ceva și să
prezinte la televizor.

● Un alt domn, pe nume Petroșean, a
început prin a afirma că va vorbi din
punctul de vedere al omului de știință
care este: Ca grafolog, am cercetat la
Arhivele statului niște scrisori particula-
re, intime, scrise de Carol I — nu mai
îmi vine în minte cui. Din studiarea lor, rezultă
că acest rege era foarte zgîrcit și că su-
ferea de niște tulburări mintale ● Ca
astrolog, am să vă spun cîte ceva despre
zodia regelui Mihai I, născut la 25 octom-
brie 1881... ● Are limbă de viperă ●
Conjuncția Jupiter-Venus îl îndeamnă la
perversiuni sexuale cu fete tinere... ● Am
prezentat aceste lucruri la o conferință a
F.S.N., în Aleea Modrogan și, a doua zi,
i-a fost respinsă regelui viza de intrare
în țară...

Judecați singuri încărcătura unor ase-
menea discursuri, răsplătite, isteric,
cu aplauze. Cînd am constatat că nu vi-
săm, totuși, în fața atîtor ineptii pe mi-
nut, nu am putut să facem altceva decît
să ridem, eu și confrății mei de la cele-
lalte jurnale. Nu deranjam (sonor), dar
au început să ne privească urît, cu ură.
Îi infuriiau zimbetele noastre. Atmosfera
era încărcată. Cel de-al șaselea vorbitor
a fost unul din cei doi tineri care le-a
spus că se aștepta la o discuție serioasă,
bine argumentată, dar nu a auzit decît
minciuni și birfeli incoerente, cum nici
regimul comunist nu ar fi îndrăznit să le
lanseze. Ultimele cuvinte au fost: „Tră-
iască regele Mihai”. Cu greu a reușit să
se smulgă, să scape din sală. Atunci audi-
torul și-a întors minia împotriva noas-
tră. „Ați făcut școală pe bani, v-am ținut
la facultăți!”, „Afară, păduchioșilor!”,
etc. Degeaba le-am spus că sîntem zia-
riști, că intrarea fiind liberă nu comi-
sesem nici un rău, chiar dacă aveam alte
opinii. Am fost înconjuțați și scîrmanițați
cum se cuvine... Doi dintre noi au fost
salvați de d-l prof. George Rusu — co-
ordonatorul sălii — care i-a ascuns în bi-
roul dumnealui.

Nu mi s-a părut deloc întîmplătoare
prezența d-lui Florin Meșter la această
întîlnire. A fost invitat pe scenă, lîngă
preșidiu. La înscrierea pe listele de vor-
bitori, l-a interlat pe unul din cei doi
tineri, insistînd asupra faptului că în-
tr-adevăr face parte din Asociația Luptă-
torilor din Revoluție; nu cumva dintr-un
alt grup? În fond, în ce calitate exercita
dînsul asemenea interogatorii, doar ne
fusesse prezentat ca invitat! Nu este ex-
clus, totuși, să fie lansat pe orbitele de
bine, noul partid satelit, deși este cam
grosier lucrat. Ideea opoziției construc-
tive merită, însă, orice sacrificiu.

PAUL VINICIUS ■

de monarhie, în general (nu ați început
încă să tremurați, regate ale lumii? —
n.n.) și de instaurare a monarhiei în
România, în special”. Punctul 4 l-a con-
stituit invitația de a-și prezenta opiniile
oricine dorește, din auditoriu. Opiniile
contra (pregătirii teoretice organizate de
preșidiul Ligii) au fost întîmpinate de
membrii și simpatizanții acesteia prin în-
treruperi provocate prin aplauze de ac-
perire, prin strigăte vehemente de genul
„Rușine!” și „Afară!” și, prin acțiunea
unei grupe de șoc — formată din vreo
15 bărbați pătimași și vreo 25 de doamne
trupeșe, care trăgeau de păr, de haine,
insultau și loveau chiar pe deținătorii
unor asemenea „murdării”. Au fost două
asemenea interpelări și ambii „recalcit-
ranți” au fost tratați conform metodelor
de mai sus, reușînd cu greu să scape. De

mai ciocoi și burghezii au dreptu’ să
mcargă la un spectacol de teatru?! ● ...și
revista din 1971 unde una din fetele lui,
Margareta, în mare tandem cu Valentin
Ceaulescu! Ce interese purta? Decît ve-
nirea în țară pentru instaurare! În 1979,
din nou, un mare tandem cu Ceaușescu la
Elisabeta doua! Pentru ce nu vedeți că
acești oameni luptă-luptă numai pentru
să trăiască foarte bine! Ilaidești, oameni,
c-a plecat cu niște valori ai țării, oameni
buni din țară! Unde sînt acele superbe
picturi? Pentru că Carol în testament a
spus că le lasă poporului! De ce și-a
luat anumite lucruri care nu-i aparți-
neau! Hai să scoatem, oameni buni, hai
să ne unim! Hai să punem umăru’ să
arătăm întregii lumi că noi ne cunoaș-
tem istoria!

CURIER JURIDIC

Crăişor Georgescu, Cimpulung, jud. Argeş: Răspunsul nostru vi l-am transmis printr-o scrisoare pe adresa dvs., după cum ne-aţi solicitat.

Dorin Saicovici, Bucureşti: Există numai un proiect al legii audiovizualului. Nu se poate pune problema aplicării decît după adoptarea sa de către Parlament. Sigur că, pînă atunci, pe căile legale puteţi transmite propunerile dvs., de îmbunătăţire a proiectului.

Vasile Şerban, Soveja, jud. Vrancea: Potrivit art. 10 al Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, suprafaţa adusă în cooperativă este cea care rezultă din: evidenţele cooperativei, cererile de înscriere, registrele agricole de la data intrării în cooperativă, actele de proprietate şi cartea funciară sau, în lipsa acestora, din orice alte probe, inclusiv declaraţii de martori. Rezultă că actele depuse de dvs. sînt legal admise.

Nici legea şi nici regulamentul dat în aplicarea acesteia nu au cerut decît declaraţii de martori, simple.

Marin Dragnea, Sibiu: Felicitări pentru salariul obţinut prin negociere. Acum, mai aveţi răbdare. Potrivit art. 3, alin. 4 al Legii salarizării, modificarea salariilor determinate prin negocieri nu poate fi cerută, de părţile din contractul de muncă, mai înainte de împlinirea unui an de la data stabilirii lor.

Dragoşa Carmen, Bucureşti: În Monitorul Oficial nr. 15 bis din 23 ian. 1991 a fost publicat Calculatorul nr. 1 pentru impozitul pe venitul lunar realizat din salarii. Studiaţi-l şi veţi afla exact impozitul datorat lunar.

CORNELIU OLTEANU

„Sînt investit cu funcţia de şomer”

Ioan Nemeş din Făgăraş, str. Tudor Vladimirescu, bloc Turn A, etaj IX, apt. 117, judeţul Braşov, e numai unul dintre cei care îngroaşă rîndurile de nemulţumiţi.

„Doresc ca rîndurile pe care vi le trimit dv. să ajungă (dacă se poate, cit de curînd posibil), în paginile revistei, pînă la data de 11.08.1991, deoarece atunci mi se termină aşa-zisul ajutor de somaj.

Parcaţi în pom!

De la 11.02.1991 sînt investit cu funcţia de şomer. În străinătate nu pot ajunge deoarece nu am paşaportul făcut. Dacă mă duc să mi-l fac, durează 4-5 luni. La bîsnîţă mă costă 2.000-3.000 lei. De unde atîţia bani dintr-un singur salariu (soţia mea lucrează)?!! De la data desfacerii contractului de muncă au trecut aproape trei luni şi jumătate. Nu mi s-a oferit nici un loc de muncă, dar şi nici un ban nu am văzut pînă la data la care vă scriu. Ce viitor credeţi că ne puteţi asigura, nouă tinerilor, domnilor de la Guvern, Parlament şi Senat? Credeţi că putem să mai răbdăm mult timp toate aceste lucruri?”

Intrebările pe care le ridică dl. Ioan Nemeş nu sînt retorice. Aveţi grijă, domnilor! Poate să iasă poznă mare!

ELENA GRECESCU

Un basm întors

Domnul Mihai M. Bălăceanu din localitatea Roşiori, jud. Bacău, în vîrstă de 23 de ani, ar putea fi asemuit cu un personaj din basme, dacă tot ceea ce construieşte peste zi se dărimă noaptea.

„Reîntorcîndu-mă la fostul loc de muncă, după satisfacerea serviciului militar, şeful de secţie îmi spune că nu are tractor pentru mine, dar îmi dă unul scos din funcţiune «pentru a-l repara, cum şi cu ce pot». L-am reparat în două luni, timp în care am primit aproximativ 600 lei retribuţie. Însă, să nu credeţi că am început să lucrez cu utilajul reparat de mine. Nu, pentru că şeful de secţie l-a luat în proprietatea sa personală — adică acasă — punînd la loc, pentru inventar, nu ştiu ce vechitură. Intr-un tirziu, după repetate rugămîni, mi s-a dat un alt tractor pentru a-l repara... Şi istoria se repetă.

În prezent, sînt şomer fără ajutor de somaj. Mama mea nu lucrează şi sîntem 7 persoane pe salariul mizer al tatălui meu. Vă rog mult să mă ajutaţi pentru a mă încadra în meseria pe care am învăţat-o”.

Ar fi fost minunat să ne aflăm într-un basm. S-ar fi sfîrşit cu happy-end. Pe cînd aşa...

ELENA GRECESCU

Cititorii ziarişti

Nesfîrşita umilinţă...

Sînt omul care a crezut că şi-a pierdut umbra, aceea umbră pe care am ţi-rît-o după mine de la naştere şi pînă acum. E veşnic prezentă şi coplesitoare cînd, la cîoadă, nu-măr sticlele de ulei întrebîndu-mă dacă vor ajunge pînă la mine şi cînd ultimele le ia în faţa mea un cunoscut al vinzătorilor... sau cînd un ministru, la „Ora satului”, plin de mulţumire de sine, îmi explică, repetînd obsesiv acelaşi dezacord gramatical, cum a fost „interpretat” — cuvîntul interpretat se află cîteva rînduri mai sus în dicţionar —, aflîndu-se dînsul într-o delegaţie în străinătate.

Nu se dezlipeste de mine nici cînd după încercări îndelung repetate „Casa de comenzi” îmi refuză detergentul curăţirii rufelor noastre, pe care însă îl găsesc pe tarabele din piaţa „Leontin

Fără discriminare

Trecerea de pietoni e pentru toată lumea. Chiar şi pentru cei loviţi de soartă. Oare cit e civilizată să-î dai un cerşetor după liberalizare? (Fotografie de Silviu Stan).

Getax divorţat de I.T.B.

Anul trecut s-a despărţit de I.T.B. transformîndu-se în „Societate Getax. Societatea nou înfiinţată face un prim pas, e drept, micuţ, şovăielnic, pentru a demonstra că divorţul este întemeiat şi că noua formulă de existenţă este benefică, atît pentru angajaţii săi, cit şi pentru cîlători. Un prim argument îl constituie achiziţia unei maşini superbe

S-a umplut ţara de gratii!

marca „IVECO”, produs al Uzinelor „FIAT”, care străbate de un an de zile, ca o nălucă, străzile Bucureştiului pentru a se testa atît părerile cîlători-

rilor cit şi fiabilitatea maşinii. Capacitatea ei este de 10 locuri, iar numărul cîlătorilor nu va depăşi niciodată cifra mai sus amintită, indife-

DACĂ ŞTIAM CE GREUTĂŢI NE AŞTEAPTA, VOTAM OPOZIŢIA!

Desen de AUREL ŞT. ALEXANDRESCU

Izgonirea din rai

rent de lungimea traseului. Se va călători, deci, numai şezînd.

Se pare că obligativi-

tatea călătoriei în astfel de condiţii este impusă prin contract de firma care livrează maşinile. În cazul nerespectării clauzei din contract, se aplică nişte amenzi, se suspendă unele garanţii. (Evident că înţelegem numai de vorbă bună). Costul unui bileţ va fi tot de 10 lei.

Soferul acestei antici-paţii a transportului în comun din Capitală, dl. Petrică Vlad, se declară mulţumit atît de maşină cit şi de veniturile pe care le obţine acum. Tot dumnealui este cel care ne informează că în cu-

Un om curat într-o ţară curată!

rind această „rara avis” îşi va încheia apariţiile solitare pe străzile Bucureştiului căci alte 54 de maşini identice vor fi aduse din Italia.

Pînă atunci, dacă zăriţi maşina 36-B-3844 şi vreţi să vedeţi cum se călătoreşte civilizat, urcaţi fără grijă. (Elena Grecescu).

Carmen Silva S.A.

Se apropie zilele călduroase şi CARMEN SILVA S.A. din Eforie-Sud vă oferă şansa de a vă pregăti pentru ele chiar la mare, în această lună, la preţuri cu 50% mai mici decît în lunile iulie şi august. Încă se mai pot petrece zile frumoase la mare, cite doriţi dvs., cu jumătate din banii necesari în timpul miezului de vară.

Contactaţi-ne la tel. 917.41231 şi nu uitaţi că încă mai este timp, luna mai este doar la jumătatea ei!

POŞTA REDACŢIEI

Marina Sandu — Botoşani: În momentul în care ne-aţi scris aţi uitat să ne comunicaţi şi adresa completă. Trimiţînd, totuşi, spre soluţionare problema pe care aţi ridicat-o în scrisoarea dvs. Direcţiei de muncă şi protecţie socială — Botoşani, primim următorul răspuns: „Ajutorul bănesc trimestrial pentru fratele dvs., se acordă în baza Decretului-Lege 70/1990 de către Inspectoratul de Stat pentru Handicapaţi Botoşani, cu sediul în cadrul Prefecturii judeţului Botoşani, unde urmează să vă adresaţi pentru întocmirea dosarului necesar”. Vă rugăm să ne expediaţi o nouă scrisoare, neomiţînd, de această dată, adresa exactă pentru a vă putea expedia adresa oficială primită din partea sus-numitei direcţii.

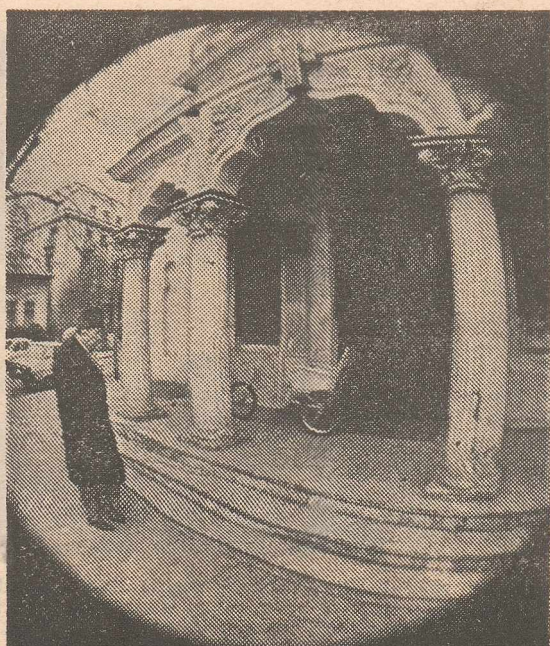
Maria Stan — comuna Şirna, satul Tărceni, nr. 69, jud. Prahova: În urma apelului nostru, Prefectura judeţului Prahova ne răspunde că în conformitate cu legislaţia în vigoare nu puteţi beneficia de recalcularea pensiei de membru cooperator.

Ion Marinescu — comuna Gurasada, nr. 182, jud. Hunedoara: Trimiţeti-ne materiale al căror conţinut se bazează pe fapte concrete, cunoscute de dvs. Consideraţiile generale lăsaţi-le pe seama altora. Virgula buclucăşă a intrat în nr. 17 al revistei noastre.

George Gh. Popescu — Pucioasa, jud. Dimboviţa: Părerile pe care le aveţi în legătură cu publicaţiile ce se difuzează în oraşul dvs., nu coincid într-un tot cu ale noastre. Cit despre materialul pe care mi-l propuneţi este depăşit ca timp, subiectul pe care ni-l trimiteţi fiind abordat pe larg, atît de presa centrală cit şi de cea din provincie.

ELENA GRECESCU

ANAMARIA TATORICĂ

La întâlnirea cu Dumnezeu, căruciorul rămâne afară !

Jaf sau liberalizare ?

Că bucureștenii încep să prindă din nou gustul de-a „ieși” în week-end, singuri sau cu familiile, oferindu-și câteva ore de recreere în pădurea Băneasa, e un lucru firesc și de bun augur. Tristețea cea mare, ghinionul sau surpriza — spuneți-le cum vreți — e că la terasa-restaurant „Parcul privighetorilor”, prețurile reușesc să bată în bună măsură majoritatea recordurilor în materie. Se poate servi aici, de pildă, într-o piață largă a costurilor, „Brifcor” cu 20 de lei sticla sau coniac „Camus” cu 220 de lei suta de mililitri (!!!). O salată (de roșii, ce-i drept) ajunge (cu tot cu remiză, deh !) la prețuri de 96 de lei. O nimica toată, nu alta. Dacă stai să socotești, o familie ar putea minca aici civilizat, cheltuind aproape un salariu. În fine, nimeni nu pare să se mai mire. Așadar, la picnic, Dumnezeu cu mila. Trandafirii sălbatici (de pădure) înfloresc, oare, tot în mai ? (C. Pavel).

Vederi din Polonia

O excelentă expoziție de fotografie a lui Eugen Mihai este găzduită, în această lună la Galeria Studio din Bulevardul Schitu Măgureanu nr. 4. Asocieria Ambasadei Poloniei la inițiativa Asociației Artiștilor Fotografi din România de a organiza această expoziție se explică prin una dintre temele predilecte ale artistului : Polonia. (C.D.)

De cine se apără televiziunea ?

Televiziunea noastră face progrese spectaculoase. Nu în ceea ce privește programul, care de o bună bucată de vreme

a fost bătut în cuie. Principala grijă a conducerii T.V. nu este, cum s-ar putea crede, realizarea emisiunilor, ci paza și securitatea. Gardurile, șanțurile, sirma ghimpată, aparute doar de cînd am devenit „liberi”, sînt acum de notorietate publică. Se pare, însă, că domnii de la etajele superioare nu dorm nici așa liniștiți. O știre de ultimă oră, venită din interiorul Televiziunii — oamenii vorbesc, pentru că sînt uluiți, domnilor conducători ! — ne informează despre soldați înarmați pînă-n dinți pe coridoarele studiourilor de emisie, ba chiar și în cabinetele de regie, cum n-au fost nici în cele mai rele timpuri ale lui Ceaușescu.

Nu prea pricepem de ce atîta precauție în interior, din moment ce aproape tuturor șefilor de departamente li s-au ridicat drepturile de semnătură a bonurilor de intrare — tot o măsură recentă. Pentru a mai putea pătrunde în Televiziune, trebuie să ai privilegiul de a fi invitat de unul dintre cei zece „aleși” din cercul restrîns al conducerii. Lăsînd la o parte că această antipopulară măsură îngreunează teribil munca redactorilor, ce nu-și pot invita prea simplu participanții la emisiuni, stăm și ne întrebăm : de cine se apără Televiziunea ? (Liana Tatos).

Risul risului e plins

Chiar așa : și risul și celelalte feline, ca de altfel mai toate viețuitoarele oropsite, încarcerate în parcul Zoo de la Băneasa, nu mai știu de multă vreme să se bucure de un trai adecvat.

Dacă-i la modă!?

— Știi ce mi-am luat, dom'ne ?
— Un purtător de cuvînt ! ?
— Hai, fii serios !
— Sînt foarte serios. Toată lumea bună are. Dacă-i la modă...
— Ce să fac eu cu așa ceva ?
— O grămadă de lucruri. Mai întîi de toate, minți prin intermediar. Cînd o fi, la o adică, la judecata de apoi, poate se împart păcatele.
— Ia te uite ! Ai devenit credincios ?
— Păi, de cînd cu „soborul de preoți”, de-i vezi peste tot...
— Lasă asta ! Ce ziceai de lumea bună ?
— Își ia un purtător de cuvînt. Guvernul n-are ? Acu' și-au luat și domnii de la TV.
— Zău dacă pricep la ce folosește, că doar, slavă Domnului, sînt amîndoi buni de gură.

Nu sperăm în minuni

Cînd cu „delicata” ba-dijonare a guvernului”, vorba domnului Dan Lăzărescu de la P.N.L., premierul nostru ne-a promis „o țară unde e atît de bine să trăiești” și ne-a asigurat că „miine România poate fi o minune”. Lasă că toate vorbele astea seamănă al

naibil cu alte formulări pe care nimeni nu le-a uitat — „România pe cele mai înalte culmi” și „viitorul luminos”, dar este ciudat cum astfel de vorbe sînt lansate numai cînd sînt ceva mișcări în zona puterii. Ne-a mai înfățișat domnul Roman o situație foarte roz în decembrie 1990, cînd se vorbea de cadere, pentru ca apoi, să ne tot spună că e dezastru. Nu sperăm în minuni, am vrea, doar, să trăim mai

De la coadă adunate

— O fi și așa de și l-au luat.
— Aiurea ! N-ai văzut că citește de pe hirtie ? Nu-l întrec pe domnul Baltazar.
— Dacă citește cu intonație, merge. Ii scrii textul !
— Păi, la ce bun ?
— Cînd vine cu una mai gogonată, pe el îl înjură lumea. Deși, mai știi, or fi unii care să mai și creadă ? !
— Dacă citește frumos...
— Asta trebuie neapărat ! Numai că, mai are nevoie și de alte calități.
— Zău ?
— Sigur ! Trebuie să fie foarte credincios stăpînului, să se gudure pe lingă el, să muște cînd și pe cine e necesar. Pe urmă, să arate bine și să fie, cit de cit, inteligent. Nu cine știe ce, atîta cit să-i sticlească ochii.
— Ia te uită ! Seamănă leit !
— Cu cine, dom'ne ?
— Cu ciinele pe care mi l-am luat !

omenește. Poate guvernul, așa cum arată el acum, să facă ceva în acest sens ?

Nu dați idei, domnule ministru!

După atîtea atacuri vehemente din partea par-

Grupaj realizat de LIANA TATOS

Aceeași pălărie, dar cu altă Mărie !

Fotografie de SILVIU STAN

Și la mijloc e rău !

Ziaristul Gheorghe Moldovan, român de felul lui, dar foarte bun cunoscător al limbii și literaturii maghiare, excelent traducător de poezie conduce, la Oradea, o publicație unică în „jun-gla presci” din România: „B.N. Direct”. Intitulat „PERIODIC AL CON-VIETUIRII INTERET-NICE”.

Extremiștii afirmă că publicația, deși scrisă în românește e curat ungurească, sau, din contra,

că e o publicație prea românească. Între aceste extreme, stă, atîrnat peste prăpastie, trupul doli-fan al unui publicist al-doma unei punți peste care trec dintr-o parte în alta cuvintele limbii române și maghiare. Poet la rîndul său, redactorul șef al acestei publicații face pe dracul GHEM (de la Gheorghe Moldovan) și din acest ghem extrage cu sîrg un fir al Ariadnei pentru labirintul relațiilor româno-maghiare. Acuzat că e plătit ba de Bucureși în lei, ba de Budapesta în forinți, hitrul publicist agită ca pe un stîndard

glorios teșchereaua goală. Nepăsător la amenințări, spuse mai în glumă, mai în serios, înțelegător cu ranchiuna extremistă de ambele părți, Ghiță sau Gyuri, cum îi spun amicii de ambele etnii, zăboves-te îndelung asupra poemului tradus din românește în ungurește ori din ungurește în românește, adăpostind în paginile revistei sale atît pe publiciștii români cit și pe cei maghiari. Una din „maximele” sale sună astfel : „Mai bine azi un dolar, decît miine două ruble !” (P. Balaci).

Număr mic, om mare !

După Revoluția din decembrie 1989, mașinile cu număr mic au fost zăvo-rite în garaje, acoperite cu huse ori dosite în locuri neumbrate. Pentru că s-a întîmplat, în unele locuri, ca multe dintre „Daciile” cu număr mic să fie răsturnate cu roțile în sus. După alegerile din 20 mai 1990, mașinile cu număr mic au început să apară timid-timid și apoi din ce în ce mai obraznic.

În Bihor, autoturismul fostului secretar a purtat după Revoluție un număr mare, apoi pe vremea prefectului Petru Ungur a dobîndit iarăși număr mic 1-BH-101. Suficient ca unui ziarist din urbe să-i sară tîndăra. După publicarea articolului, numărul mașinii a fost schimbat cu un număr mai lung și inofensiv.

lamentarilor noștri somnolenți, îndeobște, dar călcați pe coadă de filmul „Piața Universității”, tot românul aștepta răspunsul domnului ministru Andrei Pleșu, bălăcărît deopotrivă cu realizatorii. Apărînd „în procedură de urgență”, cum chiar domnia sa a precizat, răspunsul dat interpelărilor parlamentare ne-a umplut sufletul de bucurie — cel puțin unei „anumite părți” dintre noi. Era cit pe ce să strigăm : „Vă iubim, domnule ministru !”. Domnul Pleșu a declarat că nu va admite reintroducerea cenzurii, iar dacă se dorește, totuși, așa ceva — și este evident că se dorește — pot fi chemați tantii Suzi și mult stimatul tov. Dulea. Cum fosta Casă a Științei este în continuare plină de plecatele lor slugi, ce mișună cam prin aceleași birouri, cum s-au mai văzut cazuri de „foști” deveniți actuali, n-ar fi chiar de mirare ca acești doi kileri ai culturii românești din ultimii ani să-și facă apariția. Așa că, domnule ministru, noi vă iubim pentru poziția pe care v-ați situat — chiar dacă nu avem păreri comune despre filmul în cauză — dar vă rugăm un lucru : pe viitor, nu le mai dați idei domnilor parlamentari. Cîte au, ne sînt prea îndejuns !

Mehmet Niazi

În zilele de 17, 18, 19 mai va avea loc la Medgidia, un simpozion internațional inițiat de Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România, consacrat personalității lui Mehmet Niazi (1873—1931), de la a cărui trecere în ne-ființă se împlinesc 60 de ani. Mehmet Niazi — profesor reputat al seminarului musulman din Medgidia, poet, eseist și publicist de autentică originalitate — va fi anul acesta comemorat prima dată după un interval de 50 de ani.

Despre contribuția operei sale la revigorarea limbii turce ca limbă literară a minorităților turco-tătare din țara noastră vor putea fi audiate prelegeri de specialitate susținute de organizatori și oaspeti. Invitații din Turcia, U.R.S.S., S.U.A. și Iugoslavia vor avea prilejul să asiste la spectacole și manifestări tradiționale, menite să adincească sensurile respectivelui simpozion. (Cr. Pavel).

Gh. Moldovan s-a așezat și la granița limbilor maghiară și ucraineană !

Fotografie de SILVIU STAN

Mai sint de citit mii de cărți

A înmormînta o sămîntă de stejar

Nimeni nu poate înmormînta o sămîntă de stejar. În mormîntarea este, în cazul seminței de stejar, tot una cu semănaul. Ingropată ori cit de adînc în pămînt, ghinda încofeste, iese la lumină, se transformă în copac viguros.

Așa se întîmplă cu opera lui Onisifor Ghibu, pe care regimul comunist a încercat să o îngroape în uitare. Ne dăm seama încă de pe acum — și ne vom da seama tot mai mult în viitor — că această operă aparține unui mare cărturar și patriot, unui al doilea Nicolae Iorga.

Recent, la Editura Emi- nescu a apărut o nouă carte

de Onisifor Ghibu — **Oameni între oameni**. Este o carte de amintiri, publicată de fiul lui Onisifor Ghibu, Octavian Ghibu, el însuși un istoric eminent. Selecția textelor și prefața aparțin lui Ion Bulei, autor, printre altele, al acelei monografii a Partidului Conservator a cărei apariție a făcut senzație cu cîțiva ani în urmă.

Onisifor Ghibu s-a născut în 1883 și a murit în 1972, după ce a trecut de două ori prin închisorile comuniste. Vina? Și-a iubit patria. Bun cunoscător al istoriei poporului său, adevărat erudit în materie, promettea pedagog al neamului (are merite istorice în promovarea culturii române în Transilvania, într-o perioadă neagră, 1910-1914 și în Basarabia, într-o secvență de istorie la fel de sumbră, 1916-1918), Onisifor Ghibu nu s-a putut împăca, după cel de-al doilea război mondial, cu distrugerea valorilor naționale și convertirea forțată a românilor la o ideologie străină. În 1949, aflat pe un pat de spital, el a redactat un memoriu cu următorul titlu: **Petre Groza, prim-ministru al României muribunde! Poporul român te cheamă în judecată**, prin fiul său Onisifor Ghibu. De proporțiile unei cărți de 200 de pagini, memoriul era un inventar al dezastrului provocat de ocupația și de colaboratorii lor români în toate domeniile vieții politice, sociale, economice, și culturale din România. În 1956, cu câteva zile înainte de intrarea trupelor sovietice în Ungaria, învățatul român a scris un nou memoriu, adresat de data aceasta lui Nikolai Bulganin și Nikita Hrușciov, cărora le cerea... Dar iată citatul: „Vă rog să procedați de urgență nu numai la retragerea trupelor sovietice din teritoriile în care ele au fost așezate de la 1944 încoace, ci din toate acele teritorii în care ele au fost introduse, prin minciună, fraudă și teroare, între anii 1939, respectiv 1940-1944, respectiv 1945, acordînd tuturor acelor teritorii, încorporate prin mină tare a lui I. V. Stalin în U.R.S.S., deplină libertate de a-și hotări singure soarta.” Cu o seriozitate și o cumințenie de ardelean, autorul memoriului menționa la sfîrșit: „Onisifor Ghibu. Domiciliat în Sibiu (România), str. Dr. Ioan Rațiu nr. 3”. De la acea adresă a și fost ridicat de securitate și închis pentru vina de a fi... atacat trupele sovietice. Avea șaptezeci și trei ani și ar fi murit în închisoare (fusesse supus unui regim de exterminare fizică) dacă Petre Groza nu ar fi intervenit (cuprins de remușcări, pe patul de moarte) pentru eliberarea sa, în 1958. Ambele memorii au apărut în mai multe numere succesive din revista „Vatra” de anul trecut și reprezintă un document zguduitor.

Onisifor Ghibu s-a numărat printre întemeietorii Universității din Cluj, unde a fost profesor de pedagogie și istoria pedagogiei între 1919-1945. Cariera universitară, ca și activitatea de militant pentru cauza culturii românești l-au pus în legătură cu mari personalități ale vieții politice și culturale din România. Acești „oameni între oameni” — cincisprezece dintre ei — sint evocați în recenta carte de memorii: Octavian Goga, Ion Luca Caragiale, St. O. Iosif, Mihail Sadoveanu, George Coșbuc, Nicolae Iorga, Vasile Lucaciu, Nicolae Titulescu, George Enescu, Sextil Puscariu, Ioan Lupas, Emil Racoviță, Vasile Stroescu, Vasile Părvan, Lucian Blaga.

Nu putem cuprinde, în acest scurt articol, nici a zecea parte din meritele cărții. Episoade importante — și rămase pînă în prezent necunoscute — din biografia unor mari creatori de cultură și de istorie sint reconstituite de Onisifor Ghibu, pe baza memoriei sale fabuloase și a unor documente la care nu oricine are acces. Pentru înțelegerea acțiunilor și reacțiilor „personajelor” sale, memorialistul descrie sintetic și sugestiv contextul istoric, făcînd-ne să trăim timp de cîteva ore, cit durează lectura, într-o Românie europeană, în acea Românie care s-a pierdut, poate, pentru totdeauna. Remarcabil este și talentul literar al lui Onisifor Ghibu. Ca toți marii noștri istorici, el nu este un simplu administrator al informațiilor referitoare la trecut, ci un evocator inspirat și adevărat un vizionar.

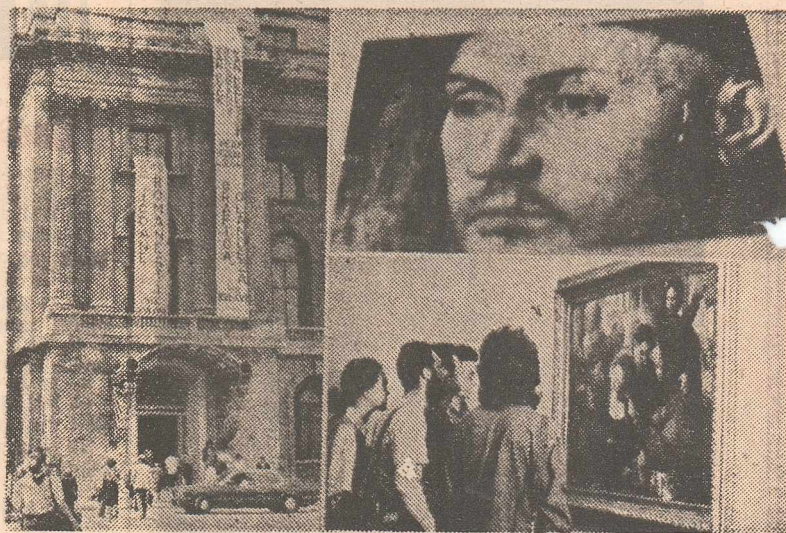
ALEX. ȘTEFĂNESCU

Muzeul continuu

(Expoziția tablourilor restaurate în Olanda)

Nicicînd mai puține tablouri n-au generat, la noi, o actualitate culturală de un mai mare interes. Cu ani în urmă, triumfalul turneu al „Giocondei” în Statele Unite și Japonia a devenit, pentru specialiștii și numeroasele instituții implicate în treburile patrimoniale, prilejul unui „studiu de caz” unic și anume pentru măsura în care, în situații create, operele faimoase produc ori, mai bine zis, creează la rîndu-le probleme de toate naturile: sociale, politice, economice și estetice într-un alt înțeles al termenului decît cel de dicționar. Nu de mult, selecția cu șase sculpturi de Brâncuși la Galerile New-york-eze Gagosian a arătat cit de disponibili putem fi vizavi de chestiuni care, pînă nu demult, păreau să nu ne privească.

Expoziția de la Muzeul Național cu cele patru tablouri reîntoarse acasă, după ce au fost studiate timp de un an, cu ocazia restaurării lor în Olanda, e un eveniment, a cărui amploare și, fără îndoială, ale cărui consecințe rămîn de evaluat. Fapt este că un protocol cu o participare restrînsă a dezvoltat pe parcurs atîtea direcții de angajament profesional și afectiv, încît ceea ce se arăta, la început, o cauză particulară — a muzeului — se vedește a fi, atît în Olanda, cit și în România una mai generală — a publicului. La conferința de presă organizată de Henk V. van Os, directorul Rijksmuseum-ului din Amsterdam, Anne van Grevenstein, Maria Lungu și Mihaela Nacu, restauratoare, cu asistența, ca întotdeauna, foarte preocupată a ambasadorului Coen F. Stork, domnul Theodor Enescu, directorul Muzeului nostru, a vorbit despre „muzeul continuu”, adică despre faptul că astăzi, datorită intensei circulații a informației și a calității deosebite a relațiilor de ordin cultural dintre state, chestiunile tezaurului artistic mondial obligă la reconsiderarea chestiunilor imediate și de durată ale tezaurului național. Statul olandez a ajutat statul român și pentru că tablourile deteriorate în straniu asediu al Muzeului de Artă sint opere ale unor mari pictori olandezi: van Eyck, Rembrandt, van Hemessen. Prietenii durează și-și conservă autenticitate numai cînd interesele pe care sint așezate sint și sincer nominalizate. Chiar și acelea sentimentale, dacă nu cumva ele mai mult decît altele. Marile prietenii nu lasă loc pentru confuzie. În

prefața „Buletinului” special editat de Rijksmuseum — în fapt o culegere de studii cu o deschidere spre categorii de public noi, altele decît acelea obișnuite ale tipăriturilor cu circulație închisă — se vorbește despre „stabilirea unor angajamente precise” între muzeul regal olandez și cel bucureștean, angajamente cu atît mai semnificative, într-un „contract” al amicitiei, cu cit lucrarea la care se referă e una a unei maxime precizii într-o știință, ea însăși foarte specială: conservarea și restaurarea operelor de artă. Studiile realizate — care au clarificat convingător și cu un frumos beneficiu pentru fondul românesc de capodopere ale creației universale, problemele de paternitate ale picturilor din expoziție — filmul prezentat la televiziunea olandeză, înfățișările la public, la Amsterdam și București, și nu în ultimul rînd sensibilizarea, prin această acțiune, a unor mari muzee din toată lumea, la grijile Muzeului Național, iată tot atîtea motive de satisfacție pentru o mulțime de oameni. Ar fi pasionant de întocmit o anchetă cu opiniile vizitatorilor expoziției. Funcționează aici principiul concentrării motivelor. Într-o manifestare de anvergură, părerile diverg pînă la ieșirea din matcă. O expunere „de studiu” îl obligă pe cetățean să urmărească esența și să-și defi-

nească poziția. Pînă și indiferența are acum niște parametri. Omul care gîndește e salvat. Fizica atomică — spunea undeva Dürrenmatt — e treaba fizicienilor, dar concluziile ei sint treaba celorlalți oameni. Așa s-ar părea că stau lucrurile și în știința restaurării. Cu observația că munca restauratorului are atîta logică și tensiune deductivă, încît poate fi povestită întocmai oricărei activități care presupune conflict de idei și cerbice. Să nu uităm acel fapt care face dintr-un om învățat și dăruit cu unele priceperi tehnologice o conștiință superioară: unicitatea operelor pe care-și exersează profesiunea. Restauratorul unui tablou de Rembrandt pășește în atelierul genului și aproape că-l simte respirația. El e părtaș la o taină pe care, oricît de expresive i-ar fi destăinuirile, nu o poate dezvălui întreagă niciodată. Asta ca să nu mai vorbim despre realitatea că o pînă a unui artist faimos, oricît ar fi de inestimabilă, comportă totuși un preț, milioane și zeci de milioane de dolari. Ar fi deajuns și mai puțin, ca să te emoționeze și să-ți producă inhibiții. Fiindcă — acesta e paradoxul — ce strici un oarecare, mai poate repara un restaurator dar ce strici un restaurator, nu mai poate repara aproape niciodată nimeni.

TUDOR OCTAVIAN

Lanterna magică

Un debut

Documentaristul LAURENȚIU DAMIAN — posesor al unor premii de creație atît în țară cit și în străinătate — debutează la „STAR FILM 22” (director Sergiu Nicolaescu), cu un film artistic de lung metraj la care semnează scenariul și regia: „RĂMINEREA”.

Titlu frumos, nostalgic și straniu, ca și numele satului de la malurile Dunării pe care îl reprezintă: un cătun mai bine zis, năpăstuit de soartă, în care se întorc un tânăr pentru a-și regăsi ceva din copilăria dramatică pe care și-a consumat-o aici și care l-a marcat precum un blestem... Nu va mai găsi absolut nimic!

La o primă vedere, filmul pare a fi o ecranizare a unei proze cu puternice tente autobiografice; încercarea lui Damian de a face totuși film dintr-un astfel de subiect este însă evidentă — din pă-

cate, pedalarea obsesivă pe cîteva mijloace cinematografice de mult expiate în producția modernă (repetatele „flash-back”-uri, scenele de „vis” realizate în alb-negru, mișcările în relanti, etc.), precum și o inadmisibilă eroare în distribuție (personajul ANGHEL este interpretat inițial de Șerban Ionescu, apoi de Mircea Albulescu — pentru a face sesizabilă diferența de vîrstă, sau scurgerea timpului — celelalte personaje, însă, nu ? !), fac filmul destul de greu digerabil, și e păcat: pentru că avem de a face, incontestabil, cu un regizor a cărui evoluție viitoare în lung metrajul artistic este demnă de urmărit. Două secvențe, luate la întîmplare (moartea bătrînului Anghel, iarna, la fîntînă; sau admirabila secvență din către final, cea în care personajele, toate, precum

niște fantome, se adună în vago-ni pustiu, însoțind parcă din altă lume eroii — și ce bine ar fi fost dacă filmul s-ar fi sfîrșit AICI!) — reprezintă cu prisosință acest lucru.

În „RĂMINEREA” lui Laurențiu Damian se consumă, practic, toate marile evenimente ale vieții: nașterea, dragostea, nunta, botezul, moartea; credința, sau necredința în Dumnezeu ocupă de asemenea un loc important (filmul are o tentă mistică pe cit de originală, pe atît de accentuată). Personajele par a fi damnați (și spun „par” pentru că și la acest capitol regizorul cade în unele excese, răutate: umană, violența fiind adesea lipsită de suport, iar pedalarea pe moarte, obsesivă, făcînd-o în cele din urmă să fie lipsită, în multe cazuri, de fior). Se aleargă apoi nepermis de mult în acest film — vezi urmăririle îndrăgostiților — se strigă, se țipă la fel de mult (ace repetat: „De ce, mă... ? !” — deranjează, rău, urechea), anumite personaje — bine interpretate justificate poate din punct de vedere autobiografic — nu-și găsesc locul, par „lipite” în economia peliculei; chiar și într-un astfel de film, declarat oniric.

Insist, în mod deliberat, asupra scăderilor, tocmai pentru că avem de a face — repet ! — cu un film de debut; și mai ales pentru că — iarăși, repet ! — sint convins că L.D. este un regizor de mare viitor (la vremea respectivă l-am aplaudat ca „documentarist”), căruia i te poți adresa direct și mai ales fără teama de a fi interpretat de către el, cu suspiciuni sau ambiguități nejustificate.

Filmul de față nu este un film „ușor” și, mai ales, nu este făcut pentru un neapărat succes de casă — ceea ce e foarte bine, ce puțin la un început de carieră. Îaștept însă pe Damian în acea posibilă realizare viitoare, în care să se aplece în mod direct la teribilele realități pe care o trăim de un an și jumătate; și care, din motive ce îmi scapă, întîrzie atît de mult să-și găsească locul cuvenit pe ecranele noastre !

HORIA PĂTRAȘCU

„Tatăl meu a murit odată cu eroii Revoluției din România”

— interviu cu ADELA GABOROVA,

actriță la Teatrul din orașul Nitra, Cehoslovacia —

— Stimate doamnă Gaborova, deși nu cunoșc deloc slovacă, împreună cu spectatori români și maghiari nu mi-am putut dezlipi ochii de pe dvs. tot timpul spectacolului. Ne-ați ținut cu răsuflarea tăiată până la sfârșit. Deși n-am înțeles, am priceput totul. Cuvintele au contat mai puțin. Ce anume v-a determinat să alegeți piesa „Medeea de azi” al cărei autor este Arpad Göncz, președintele Ungariei?

— Universalitatea ei. Subiectul antic al Medeei a fost tratat de Euripide, Seneca și Corneille. Ce se întâmplă în mitologia greacă? Medeea, atât de generoasă, îl ajută pe argonaul Iason să dobindească vestita lină de aur și apoi se căsătorește cu el. Aceasta însă o părăsește pentru o altă femeie, fiica regelui din Corint. Arzind de răzbunare, Medeea și-a ucis rivala, precum și pe propriii săi copii. Deși au trecut de atunci mai bine de două mii de ani, subiectul rămâne la fel de actual. Cite femei generoase nu au pe unii bărbați să facă carieră, iar acestea, nerecunoscători, le părăsesc? Vremea a trecut, dar suferințele femeii nu s-a schimbat deloc sau s-a schimbat foarte puțin, dragostea, ura, durerea, răzbunarea au aceeași intensitate ca și atunci.

Când am citit piesa lui Arpad Göncz am regăsit în ea drama femeii zilelor noastre. Ce poate face o femeie părăsită? Pare melodramatic și banal, dar noi nu trebuie să ne jucăm cu suferințele femeii, nu?

— Ați cunoscut pe autorul piesei?

— Da. În 1987, când a avut loc premiera acestei piese și pe vremea când era doar scriitor și nu președinte al Ungariei.

— În ce postură îl preferați mai mult?

— În aceea de dramaturg.

— Ați jucat și în piese scrise de dramaturgi români?

— Da. Caragiale, M. Sebastian și acum pregătim piesa „Scaunele” de Eugen Ionescu.

— Ce face actrița în afara scenei?

— După divorț, a trebuit să mă îngrijesc de fiul meu. Vedeti cum se leagă evenimentele de viață personală de opțiunea teatrală? Iar după moartea tatălui meu, alt eveniment care m-a marcat, atașamentul meu față de această piesă a crescut. El și-a sfârșit zilele în noaptea de 21—22 decembrie 1989.

— Când a izbucnit Revoluția română?

— Exact, tocmai de asta am și precizat pentru că tatăl meu care a fost deținut politic a murit odată cu eroii Revoluției din România, fapt care mă leagă foarte mult de țara dumneavoastră.

În anul 1949 tatăl meu a fost condamnat pentru motive politice la 12 ani de închisoare.

— Faptul că dramaturgul Vaclav Havel este și președintele țării dvs. ajută cumva mișcarea teatrală?

— Da și nu. Da, pentru că teatrul și-a recăpătat nobletea pe care o merită. Dar teatrul e un nobil scăpat, fiind sărac, confruntat cu economia de piață. Oamenii fac afaceri, teatrul există doar pentru o fracțiune redusă a marelui public. Nu, pentru că după „revoluția de catifea” nu s-a produs și o revoluție în sfera salariilor. Pentru 11 reprezentări pe lună primesc un salariu de 3 700 coroane din care se scade impozitul. Mai rămân cam cu 3 200.

— Sper că „Medeea slovacă” are un fiu care nu mai are nevoie de întreținere.

— Așa este, băiatul meu are 27 de ani, a absolvit facultatea cu specialitate în limba slovacă și muzica, dar acum este student la secția regie.

— Deci, „Medeea slovacă” nu și-a ucis fiul cum glăsuiește mitologia antică. Dar sfătuiindu-l să se facă regizor de teatru într-o lume biniuită nu de cele mai bune intenții privind teatrul, nu cumva v-ați răz-bunat în stil de Medee modernă?

— Da, dar e o răzbunare dulce, o prigoană consimțită pe care fiul meu o acceptă și un destin care trebuie în totalitate asumat. Sintem niște Hristoși răstigniți pe crucea teatrului, dar ne-am crucificat de bunăvoie și fiecare ridicare de cortină este, pentru noi, o înviere.

PAȘCU BALACI

Correspondență literară

Ionete Anișoara (Craiova): Vă voi da un răspuns mai amplu pentru că scrisoarea dvs. — extrem de sinceră și plină de bun-simț — trădează o lacună a multora dintre cei care ne scriu: necunoașterea sau neasimilarea a ceea ce s-a întâmplat în poezia noastră și a lumii peste marginea manualului de literatură de cls. a XII-a, nesincronizarea cu evoluția stilului și a formelor poetice (și artistice) contemporane. Nu e vorba — în ceea ce se întâmplă acum — de opoziția falsă între clasic și modern, ci pur și simplu de faptul că oricine își pune problema valorii, a istoricității creației sale, trebuie să învețe ceva în stil, în sintaxa modului de a spune lucruri vechi de la-nceputul lumii. N-ați observat că toți poeții de valoare care au intrat în istorie se deosebesc unii de alții prin ceva ce ține de modul lor specific de a comunica, de tehnica de a îmbina cuvintele, că fiecare aduce ceva nou în limbaj, care-i conferă originalitate în raport cu alții, unicitatea sa inconfundabilă în istoria formelor și a gustului? Valoarea e o performanță iar aici se ajunge doar prin depășirea succesivă a tuturor limitelor anterioare, inclusiv a celor ce țin de codurile comunicării umane. Asta, în cazul în care, evident, creatorul are și ceva de comunicat celorlalți. Dacă nu înțelegeți aceste lucruri, nici poezia care se face acum, nimeni nu vă împiedică să citiți ceea ce înțelegeți și să scrieți pentru uz personal, nu pentru istorie. Dacă aveți ceva ambiții mai înalte, putem sta de vorbă de la acest nivel în sus. Lucru valabil, de altfel, pentru toți corespondenții noștri.

C. Lorina (Tulcea): Nu aveți motive să disperați. În textele trimise sint versuri frumoase: „amar e aerul pe care-l respir”, „aud cum rușinați clipești din frunze plopii” etc. Nu vă lipsește decât știința sintactică de a pune singurătatea într-o formă poetică nouă, cum n-a mai făcut-o nimeni înaintea dvs. Citiți cât mai multă poezie contemporană. Atât și nimic mai mult.

T. Victor: Exagerați din toate punctele de vedere, deși vă înțeleg perfect ca om. Nu ca poet! În nici un caz lucrurile nu trebuie amestecate. Această rubrică nu poate prelua atribuțiile specifice unei agenții matrimoniale. Cred că ar fi bine să vă investiți surplusul evident de energie într-o direcție profitabilă. În studiul ortografiei, de exemplu: noștri se scrie cu un i, de aceea cu doi e, etc., Poezia de la acest nivel începe!

Toma Marius Nicolae (Buzău): Textele trimise acum sint simple versificări fără nici o urmă proaspătă de poezie. Ce cârți de versuri ați citit în ultimul timp? Ce reviste literare urmăriți?

Mareș Constantin (Brașov): Vă vom răspunde în publicația noastră Flacăra Basarabiei nr. 5, care urmează să apară în curând.

Lucian Nicolae Cindea (Hunedoara): 2 scrisori: Aveți forță dar prea puțin rafinament stilistic care să mute „piatra sfărmată” în poezie de niveluri pretențiilor actuale. Din lungul dvs. „reportaj” rețin ultimele versuri: „ca oameni care ne-am obișnuit cu minunile / are să ne pară totul firesc”. Nu trebuie să deveniți un „bun corespondent”, ci un bun poet. Și scrieți, vă rog, mai des. Sănătate copiilor!

Matei N. Vasile (București): „Cred că România a născut, naște și poate va mai naște cei mai mulți academicieni din Europa!”. N-am verificat afirmația dvs., Decl nu vă pot contrazice.

Dora Constantinescu: Aveți talent epistolar într-o lume în care genul acesta, cîndva la mare preț, nu mai interesează pe nimeni. Dumnezeule, mă doare aproape fizic faptul că disponibilitatea dvs., de căldură și solidaritate umană nu se materializează în ceva epocal. N-am nici o soluție. Decît să vă răspund săptămîna de săptămîna în această rubrică, cit o voi mai bine, chiar dacă n-o să-mi mai scrieți niciodată. Atîta timp cît oamenii vor comunica între ei, în felul în care o faceți dvs., omenirea ar mai avea o șansă. Pe săptămîna viitoare.

ION ZUSACU

3. Despre viață și teatru

Dacă în această după-amiază, cînd ne privește toată lumea, noi putem fi ceea ce sintem — adică este oameni normali, civilizați — nici partidă este făcută!... Și mai rugat pe fiecare să se uite unul la celălalt — dacă fură, sau sparge ceva — să-l ia de gît și să-l potolească... Că, iertați-mă, printre noi sint oameni de toate felurile, poate sint beți — vă rog să mă iertați! — poate sint și nebuni — vă rog să mă iertați! — ochii pe ei și, mai ales AZI — nu fure!... M-asculta toată lumea, Horia, nu-ți poți imagina!... Am ieșit apoi pe străzi, în întuneric, să aduc armata... era o stare cumplită, șoferii pregătiți cu scule, cu bite... nu se putea trata nimic! Un puști care s-a nimerit în gîm mine, cînd ajungeam în fața istoria îmi lumina fața cu lanterna — ca să mă recunoască lumea — și îmi dădeau voie mai departe, nu pentru că eram sau mai sint un bun actor: pentru că eram o ființă cunoscută!... Nu cunoșteam pe nimeni dintre cei care ne conduc astăzi — se pare că aceștia au venit pe la orele 13,30 după-amiază... eu nu mai eram atunci acolo!... („Te știam și prozator. Ai renunțat...?”)

— Perfect!... Rămăsesem la proză.

— Nu, nu am renunțat deloc, împotriva: mi-am organizat viața, astfel încît să am mai mult timp pentru ea... și nu atât timp, cît disponibilitate sufletească...

— Tu ești un om, un tip „religios”?

— Da, dar nu strict în litera religiei. Drept pentru care pot să-ți spun că primul, din familia mea — care nu e popă! — sint eu. Și pentru a reveni la proză: cred că toată ÎNȚIMPLAREA asta din Decembrie are un caracter divin... întîmplările de atunci mi par acum niște fenomene cosmice, n-aș putea să spun exact: niște „semne”, care s-au succedat atât de limpede și cu o astfel de

INTERVIU CU MIRCEA DIACONU

frenezie, încît nu pot crede că n-a fost o...!?

— Ce înseamnă pentru tine „prezentul”? Dar „viitorul”?

— În orice caz un... PRAG. Înainte de a intra într-o cameră pe care nimeni nu o cunoaște, și care ar putea fi chiar o prăpastie... chiar o prăpastie! O cameră în care ne așteaptă pericole, posibil nebănuite, dar pe care nu le înțelegem ca om... ciudățenia e următoarea: trecind pragul și intrînd în camera asta, mă tem de viitor, de context, de ce se poate întîmpla în afara mea, de o manifestare necontrolată care la un moment dat ar putea deveni, IAR!, violentă...! Ei bine, împotriva acestei violențe și de oriunde ar veni ea, aș face același lucru: m-aș opune, ei, din toate puterile... numai de n-are vent dintre noi, sau din noi înșine! Și nu mă refer la greutăți: pot înțelege, și chiar accepta orice supliciu material pe care națiunea noastră va trebui să le suporte... cu condiția să înțeleg pentru ce, și mai ales pentru cine...?!

— Dar speranța?

— În acest an care a trecut s-au întîmplat atîtea, încît nu mai pot apela întotdeauna la logică; să încerc totuși să-ți răspund și la acest capitol...! ACASA la mine este un Paradis — este o Speranță, aceasta...! Oricum aș lua-o, tot aici ajung: ACASA. De aici am plecat, atunci, împreună cu Diana — s-au făcut niște speculații la acea vreme, pe care le disprețuiesc! — și tot ACASA ne-am întors, după două zile și două nopți... vezi, s-a întîmplat ceva: în noaptea aia, între 22 și 23, am trecut printr-un pericol... un pericol FIZIC, real...

e greu să-ți spun, la C.C., fiind culcat pe dușumea, mi-am spus că dacă mai ies viu de aici e un semn de la Dumnezeu și merită să mai facem un copil pentru asta... nu i-am spus, atunci, Dianei; acum chiar o facem! Diana va mai avea un copil! Despre asta e vorba, apropo de Speranță...! O speranță prostescă poate, dar o trăim, las locul senzațiilor, nu poți face întotdeauna apel la raționamente.

— Cîteva momente mai... întunecate, trăite în anul ce s-a scurs?

— „Mineriada” — UN COSMAR! Un moment greu al vieții noastre, barbar, incompatibil cu secolul nostru. Poate că mă repet: violența organizată de stat, violența oficială, ca și cea a străzii — reprezintă absolut același lucru! Și starea Basarabiei, a Republicii Moldova: moare un om lîngă tine, parcă... și nu-l poți ajuta cu nimic!

— Cum ai defini „starea teatrului” la ora actuală?

— Este exact ca și cea a națiunii. Singura soluție: să se treacă urgent la sistemul concurențial, eu, fiind actor, la această categorie mă refer mai ales!... Actorul să fie plătit pentru cit, și mai ales cum, apare pe scenă. Fără concurență nu se poate — nu vezi ce se întîmple, la ora actuală, în economie?!

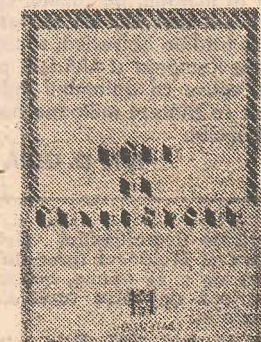
— Mircea Diaconu, regret nespus dar spațiul acestui material — și așa depășit! — mă obligă la o încheiere. Ești, fără îndoială, o vedetă: din acest punct de vedere, ești mîndru de numele pe care îl porți?

— M-am împăcat de mult cu el, Horia...! — Trăiești, așadar, astăzi, ca un om obișnuit, normal?

— Da. Fac eforturi...! Nu prea am reușit însă să înțeleg ce-i aia: „normalitate”?... Oricum, te sun eu cînd aflu ce-i asta!

HORIA PĂTRAȘCU

SEMNAL

● Nae Ionescu — Curs de metafizică. Ediție îngrijită de Marin Diaconu. Cu o prezentare a autorului, note asupra ediției și indice de nume. Editura Humanitas, 1991, 328 pagini, 90 lei.

Apărut în preajma centenarului nașterii lui Nae Ionescu, volumul pe care îngrijitorul ediției, Maria Diaconu, l-a intitulat, în spiritul gândirii filozofului „Curs de metafizică”, reproduce: Metafizica I. Teoria cunoștinței metafizice. Cunoașterea imediată. Și Metafizica II. Teoria cunoștinței metafizice. Cunoașterea mediată.

Această lucrare de critică gnosologică ce stadiază posibilitățile cunoașterii imediate-intuitive și mediate-raționale este doar un demers pregăitor pentru proba cea mare a elaborării unei metafizici proprii.

Serafim Saka — Vămile. Roman. Ediție îngrijită de Dumitru M. Ion. Colecția Orient-Occident. Editura Ulisse, 1990, 216 pagini, 44 lei.

Apărut prima oară în 1972, la Chișinău, romanul Vămile, deși mutilat de cenzură, n-a corespuns baremurilor propagandistice ale politicii culturale din Moldova Sovietică și a constituit, probabil, un serios cap de acuzare împotriva autorului, Serafim Saka, prozator, dramaturg, publicist, traducător și, mai ales, combatant tenace pentru drepturile și demnitatea românilor de dincolo de Prut. Pentru tot ce a scris și a întreprins, în dezacord cu politica imperiului comunist, Serafim Saka a fost trecut pe lista neagră și interzis timp de doisprezece ani.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Milioane pentru mușcătura cîinelui?

Nu de mult, în ziarul „Sovietskaia Rossia”, un anume domn V. Rusnak a publicat un articol intitulat „Sint oare justificate pretențiile?”. E vorba de „pretențiile” (ca să utilizăm cuvîntul din articol) ale României față de U.R.S.S., formulate însă nu de președinte, parlament sau guvern, ci de „anumite cercuri”, în special de „presa de opoziție”, în care, după cum rezultă din text, sînt incluse toate publicațiile ce nu împărtășesc ideile și nu aprobă poziția Cotocheniului (pentru că autorul articolului numai pe Ion Iliescu îl iubește, iar la Petre Roman se referă critic). După ce laudă „Rompresul” și ziarul „Adevărul”, „apropiat cercurilor guvernamentale” (aprecierea aparține, se înțelege, lui V. Rusnak), pentru că au vorbit de bine tratatul româno-sovietic iscălit de domnii Gorbaciov și Iliescu la începutul lui aprilie, articolul aduce în discuție aproape toate problemele „delicate” ale relațiilor româno-sovietice: Basarabia, Bucovina de Nord, Insula Șerpilor, tezaurul românesc aflat în U.R.S.S., Antonescu, Ceaușescu, Iliescu. Toate referirile lui V. Rusnak la aceste chestiuni constituie o veritabilă mostră de mistificare, minciună, rea-credință, troglodism și batere cu pumnul în masă de pe poziții de forță; articolul ar putea să primească un premiu mare pentru oglindirea universului într-o picătură de apă, adică pentru felul în care a izbutit ca într-un text redus ca proporții să concentreze toate caracteristicile presei sovietice oficiale și oficioase de la origini și pînă în prezent.

În articolul de față am să mă ocup de o singură chestiune, cea privind tezaurul românesc. Iată ce scrie V. Rusnak în această privință: „Partea sovietică consideră problema închisă odată pentru totdeauna și nu mai intenționează să revină la analizarea ei, întrucît ridicarea ei atrage inevitabil după sine multe probleme referitoare la primul război mondial... S-au făcut referiri la documente de arhivă care demonstrează că România trebuie să plătească Rusiei — pentru livrarea de efecte militare în baza tratatelor și convențiilor din 1916-1917, ca și pentru bunurile capturate și rechiziționate de trupele românești la demobilizarea armatei ruse — circa 300 de milioane de ruble aur, echivalentul a 232 tone de aur (V. Rusnak dă pentru tezaurul românesc cifra de 91 tone de aur n.n.). Aceste documente arată că guvernul țarist a cerut României, ca garanție a achitării datoriei, rezerva ei de aur”. În continuare, autorul evocă și despăgubirile de război ale României către U.R.S.S. (după al doilea război mondial), care, după calculele lui, ar fi trebuit să fie de 5-6 ori mai mari decît a plătit România (generozitate, nu glumă!).

Așadar, „partea sovietică consideră problema închisă odată pentru totdeauna”. Să fim serioși, „stimați domni de la „Sovietskaia Rossia” sau din altă parte! Știe o lume că nici imperiul țarist, nici U.R.S.S. n-au cedat niciodată nimic, n-au lăsat neluat nimic din ce-au putut lua. Iar molohul uresisit de acum, care constituie cauza fundamentală a faptului că rusul are cel mai scăzut nivel de trai din Europa, tocmai rezultatul unei asemenea optici și al unei asemenea practici este. U.R.S.S. n-ar fi considerat niciodată o discuție „închisă” dacă balanța dreptății ar fi înclinat în favoarea ei. Ea se grăbește să „închidă discuția” numai acolo unde este în culpă și nu are alt argument decît pumnul. În realitate, „argumentele” aduse pentru închiderea discuției nu fac doi bani. Este ca și cum un hoț, după ce-a jefuit o casă, „consideră discuția închisă” și se mai dă și generos pentru că, după calculele proprii, pagubele lui sînt mai mari decît valoarea odorelor din bocceaua ce-o poartă în spinare. Astfel, lui cine-i plătește tăietura de la mină făcută la spargerea geamului, pantalonii sfirtecați în cuiul de pe pervazul ferestrei, mușcătura cîinelui și răceala pentru că l-a prins ploaia?

Livrarea de efecte militare în 1916-1917? Dar, potrivit convenției prealabile (secrete) româno-ruse, țara noastră nici nu trebuia să participe la război. Ei i-ar fi revenit Transilvania păstrînd neutralitatea. Deci, Rusia împinge România în război, în războiul ei, al Rusiei, prin încălcarea convenției amintite, și după aceea o mai scoate și datoare (nu mai vorbesc de faptul că rușii au lăsat România de izbeliște). În ceea ce privește bunurile „capturate și rechiziționate” de trupele române, este bine cunoscut că rușii scoteau armamentul la licitație, pe rachiu, care dă mai multe vedre. Cu anasina nu li s-a luat nici un nasture.

Este limpede că V. Rusnak, în clasică tradiție bolșevică, socotește că ar putea rezolva contenciosul dintre România și U.R.S.S. prin trei lozinci și șaptesprezece minciuni, spuse cu oplombul individului care are bita în mină. Totuși, nu se plătesc milioane hoțului pentru că l-a mușcat cîinele păgubașului.

ION D. GOIA ■

Cu o lună și ceva în urmă a fost parafat și apoi iscălit noul tratat de „amiciție” româno-sovietic. Prin acest pact, frații noștri din Basarabia, Bucovina și ținutul Herței au fost încă o dată loviți (pentru a cita oară, Doamne!). Și loviți de cine, de data aceasta? De patria mămă, prin aleșii săi.

De ce s-a întîmplat așa? O singură justificare ar mai fi: ministrul de externe și președintele țării au lipsit, atunci cînd umblau la școală, de la lecțiile de istorie a patriei lor. Și pentru a suplini această lipsă, care i-a făcut să comită fărâdelegea de a-și abandona, printr-una sau mai multe semnături, frații de dincolo de Prut, voi încerca să reamintesc câteva date din istoria noastră alit de frîmîntată cu gîndul că nu vor ratifica un act pentru care ne vor blestema nepoții nepoților noștri, în toate veacurile ce vor veni.

● 7 mai 1755. În urma unei convenții turco-austriece, înalta Poartă cedează Austriei ținutul Bucovinei (țara Iagilor) care cuprindea, printre altele, Suceava, Putna, Rădăuți, Cîmpulung și minăstirile Sucevița, Moldovița și Voroneț. Toate în-

cercările domnitorului Grigore Ghica al Moldovei (grec de origine) de a se opune, conduc la omorîrea de către turci a voievodului.

● 16 mai 1812. Prin pacea ruso-turcă de la București, ținutul dintre Prut și Nistru este anexat de Rusia.

● 13/25 — 18/30 februarie 1856. La lucrările Congresului

de pace de la Paris, prin care se pune capăt războiului Crimeii, Rusia țaristă este obligată (de Napoleon al III-lea) să retrocedeze Moldovei 3 județe din sudul Basarabiei — Cahul, Bolgrad și Ismail.

● 1/13 iunie — 1/13 iulie 1878. Are loc Congresul Internațional de la Berlin, convocat în vederea revizuirii tratatului de la San Stefano (din februarie — martie 1878). Cu această ocazie,

Rusia — încălcînd Convenția de la București din 4/16 aprilie 1878 — ne ia înapoi cele 3 județe.

● 27 martie / 9 aprilie 1918. Slatul țării de la Chișinău hotărăște readucerea întregii Basarabii la sinul patriei mume România, după 106 ani de robie străină.

● 15/28 noiembrie 1918. Con-

siliul Național Român din Bucovina hotărăște întoarcerea acestui mindru ținut — leagăn al voievodatului Moldova — la sinul României; acest lucru se petrecea după 142 de ani.

● 23 august 1939. Pactul Hitler — Stalin (prin miniștrii lor Ribbentrop și Molotov), prin care s-a dat mină liberă U.R.S.S. să ocupe Basarabia și Bucovina.

● 26 iunie 1940. Nota ultima-

văzut oare George Bush în Dan Quayle un leu adormit?

Investitorii nu dau năvală

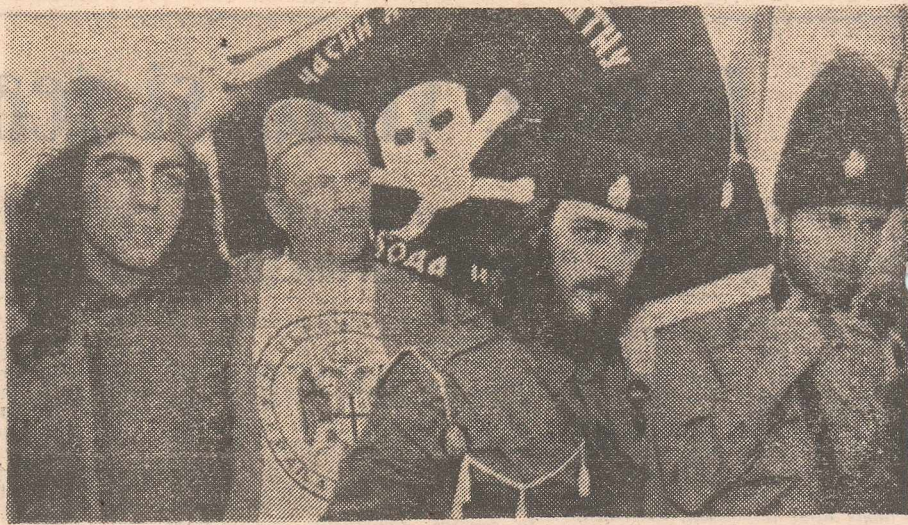
Marile capitaluri nu sînt, în țările care au la bază economia de piață, nici în mini-le președinților sau regilor, nici la dispoziția guvernelor, ele au alți deținători, care fac investiții după cum cred ei că este mai rentabil. De aici neconcordanța dintre dorința factorilor politici din țările occidentale de a cuprinde în sfera lor de interese statele foste socialiste și comportarea reținută a investitorilor. Nu mai reiau aici chestiunea, discutată altă dată, cu privire la schimbarea, după revoluțiile din 1989, a atitudinii Occidentului față de țările est-europene: cînd acestea erau socialiste, îndemnul de a se scutura de comunism nu mai conțeneau, dar acum, cînd e să-și deschidă casa și puna, același Occident vorbește de păstrarea „echilibrului mondial” și de necesitatea ca fiecare să-și dovedească „viabilitatea”. Deci, descurcați-vă singuri! Așa se face că la sfîrșitul lui 1990 totalul investițiilor directe străine în U.R.S.S. și în celelalte țări est-europene era de numai 2,8 miliarde de dolari (spre comparație, menționăm, potrivit datelor comunicate de AFP, că la sfîrșitul anului 1988 capitalul străin investit în China era de peste 28 miliarde de dolari). Pe țări, situația este următoarea: Ungaria — 1,2 miliarde dolari; Polonia — 30 milioane; Cehoslovacia — 150; România și Bulgaria (împreună) — 100 de milioane. În ceea ce privește numărul societăților mixte (cu capital străin și cu capital autohton), el se repartizează ast-

fel: Ungaria — 5000; U.R.S.S. — 3000; Polonia — 2616; Cehoslovacia — 2000; România 570; Bulgaria — 110. Nu e greu de observat că situația cea mai bună o au, de departe, acele țări est-europene unde la cîrmă se află guverne necomuniste (evident, și ne-feseniste). Oare noi cum trebuie să procedăm ca să ne îmbunătățim situația?

Ne vindem sau nu ne vindem țara?

„Nu ne vindem țara” a fost lozincă electorală a FSN-ului, ea era purtată pe pancarte ori strigată de „băieți” concomitent cu „Noi muncim, nu gîndim”. Dar după ce s-a instalat la putere ca emanat al alegerilor, guvernul fesenist a adoptat un program „liberal”, care conținea aproape tot ce combătuse — pentru urechile celor chemați să pună ștampila pe trandafir — propaganda FSN-ului mai înainte. Cu excepția pămîntului, strălîni puteau, în termenii Programului guvernamental și a legilor care s-au făcut pe baza lui, să cumpere din România orice. Și a trebuit să vină tocmai cei acuzați nu cu mult înainte că vor să vîndă țara să critice programul guvernamental că dă posibilitatea străinilor să ia pe nimic bunurile românești. Însă chiar și puținele restricții care există — principala fiind, evident, cea referitoare la pămînt, care este însă eludată — par să agaseze pe unii străini. Reproducăm, după „Die Presse”, spre seul unui om de afaceri francez, „Românii se tem că li se va vinde țara. Va veni însă vremea cînd vor fi mulțumiți că există cițiva întreprinzători occidentali care, în condițiile existente, mai doresc să cumpere de acolo ceva pentru a contribui astfel la ridicarea nivelului de trai”. Chiar așa? Cred unii oameni de afaceri de peste hotare că prețul pe care românii urmează să-l plătească pentru investițiile din exterior trebuie să fie România însăși? (I.D.G.).

În Serbia a fost reactivată mișcarea naționalistă a cetnicilor. Iată-i, în această fotografie, sîrbătorindu-și aniversarea înființării organizației lor.

Parlamentul nu poate trădă

243 622 de răniți, 74 585 de morți și 309 533 de dispăruți.

● 12 septembrie 1944. Semnarea armistițiului de la Moscova, prin care ne recunoaștem învinși și ca urmare Basarabia, Bucovina și Herța sînt pierdute încă o dată.

● 7-18 mai 1946. Procesul Mareșalului Ion Antonescu și condamnarea sa la moarte pentru că „îndrăznește” să elibereze

bucata de pămînt strămoșească, cotropită de Stalin.

● 1 iunie 1946. Asasinarea Mareșalului, Ion Antonescu la Jilava.

● 11 octombrie 1946. Conferința de pace de la Paris adoptă proiectul tratatului de pace cu România (38 articole și 6 anexe) prin care se instituționalizează la nivel mondial prevederile pactului Hitler — Stalin din 23 august 1939 și ni se iau teritoriile ocupate cu anasina de viitorii noștri „mari prieteni și aliați”.

● ... 1946. Guvernul comunist cedează U.R.S.S. și Insula Șerpilor.

Acosta este lungul șir al unor nedreptăți strigătoare la cer.

În numele supraviețuitorilor celor ce am luptat în răzărit, pentru pămîntul sfînt românesc, fac un apel la toți românii să se opună cu toate forțele acestui act ce ne lovește în demnitatea națională și care — în același timp — adîncește rana din sufletul fraților noștri de la est de Prut.

Col. (r) MARIN POPESCU ■
(veteran de război)

FOTBAL

Cursă în doi

● Etapa a 27-a a programat, așa cum a fost denumit, „ultimul mare derby” al campionatului primei divizi, Dinamo — Universitatea Craiova (1—1). Deși echipa gazdă s-a prezentat fără o serie de titulari (Bogdan Bucur, Matei și Dobos — toți absenți pentru cumul de cartonașe galbene, Marcu — indisponibil), ea a fost aceea care a dat culoare meciului și a punctat mai mult la impresia artistică. Aceasta și pentru că oaspeții nu au acceptat lupta deschisă, ei cantonându-se, premeditat în jumătatea proprie de teren, mai ales după ce deschisese scorul în minutul 11 prin Săndoi (un frumos sezon al acestuia, el înscriindu-se adeseori pe lista marcatilor) și chiar după egalarea survenită în minutul 21 (Damasciu s-a înălțat superb și a înscris cu o lovitură de cap, după ce mingea circula pe traseul Cheregi — C. Pană). Prima parte a jocului avea să fie astfel dominată de Dinamo, Selimessi expediind balonul în bara din dreapta porții lui Prunea, care avea să se opună salvator la alt sut al aceluiași Selimessi, ca și la cel al lui Mihăescu. Ultimele

4—5 minute ale primei reprize aveau să aparțină însă craiovenilor, Stelea respingând în corner mingea șutată de Badea. Repriza a doua este însă de un nivel tehnic și spectacolar mai scăzut. Dinamo, pe lângă Al. Nicolae, apelează la alți doi jucători din „vechea gardă” (Vaișcovi și Orac), dar fără efect pe tabela de marcaj. ● Nu știm dacă se va împlini prorocirea din refrenul galeriei oltenice („Dinamo luptă de poimană, / Craiova este campioana”), dar se poate spune că a fost o etapă favorabilă echipei din Bănie intrucit urmăritoarea sa îndepărtase, Steaua, nu a realizat decât o remiză albă la Bacău, ca și Politehnica Timișoara în fața Sportului Studențesc. Cu +13 și respectiv +11 la „adevăr”, lupta pentru titlu rămâne să se poarte doar între „U” Craiova și Steaua. ● Surpriza s-a produs în Trivale: ce a agonisit în ultimele două meciuri (și încă în deplasare), F.C. Argeș a irosit acum, pierzând cu 1—0 în favoarea lui Inter Sibiu, iar visul spre o cupă europeană rămâne doar o amăgire. ● Pe un teren imbat de apă, Rapid a obținut o

victorie muncită și meritată (după o serie de trei eșecuri), prin golul marcat de Vamesu în minutul 47, adversara sa, F.C.M. Progresul Brăila nepunându-i prea multe probleme. ● Auzite în „Giulești”: indisponibilitatea decarului rapidist s-ar datora unei afecțiuni numită „gonită”; pentru transferul unui jucător rapidist se vehiculează o sumă echivalentă cu lungimea Ecuatorului — măsurată în metri, însă exprimată în lei. ● În confruntarea interjudețeană Jiul — Corvinul, mizerii au avut cistig de cauză cu 2—0. ● La Bistrița, Șuvagău punctează de două ori și Gloria înfringe Petrolul cu 2—1. ● Același scor și în disputa Universității Cluj — F.C. Brașov. ● Pe litoral, F.C. Farul — F.C. Bihor 3—1.

● În prima manșă a semifinalelor Cupei României: Universitatea Craiova — Unirea Alba Iulia 4—0 și F.C. Inter — F.C. Bacău 0—0.

● În cadrul turneului final al C.E. de juniori II disputat în Elveția, selecționata României a realizat următoarele rezultate: 1—1 cu Danemarca, 0—3 cu Franța și 2—1 cu Finlanda, încheind întrecerea pe locul doi în grupă. Pe primul loc s-a situat echipa Franței (0—0 cu Finlanda și 4—1 cu Danemarca).

POMPILIU L. DUMITRESCU

participa 29 de jucători în frunte cu Haralambie Dumitraș, căpitan și antrenor secund. Din acești 29 de jucători se va forma echipa pentru Cupa Mondială din acest an. Sperăm ca în acest turneu să ne regăsim cadența și omogenitatea sufletească, atât de necesare pentru Cupa Mondială ca și pentru meciul cu Franța din 22 iunie care se va desfășura la București. Dorim ca schimbarea conducerii echipei naționale să aducă revirimentul așteptat de toți cei care iubesc acest sport.

concentrare”. Intre două concursuri, trăgătorul Sorin Babil ne-a mărturisit că a cucerit doar medalia de bronz, la C.E. de tir cu aer comprimat, pen-

Top sport

În sfârșit, aur pentru România! O săptămână foarte bună pentru sportul românesc. Două fete de 15 ani au cucerit în Grecia 4 medalii de aur, la C.E. ale juniorilor. Vanda Hărădean, la individual compus și paralele, și Lavinia Miloșovici, la sărituri și sol, au dominat această competiție, dovedind că gimnastica noastră are și un mare viitor. Bravo, fetelor!

Și boxul a fost la înălțime! Vasile Nistor a adus și el o medalie de aur pentru culorile românești, după ce a dominat

clar întrecerile de la categoria semiușoară ale C.E. de box de la Göteborg. Cu 3 victorii (din 4) cucerite înainte de limită, Vasile Nistor, la 22 de ani, dă o „mare lovitură” așteptată de multă vreme de iubitorii boxului. La categoriile muscă și semigrea, Valentin Barbu și Marcel Boroșoae au lăsat medaliile de bronz. Felicitări celor trei boxeri și antrenorilor „împrișinați”! Se pare că boxul a trecut de punctul mort!

Halterele au venit cu argintul! Două medalii de argint a cucerit tânărul Aurel Sirbu la C.M. de haltere pentru juniori, la categoria 56 de kg, stilul aruncat și la total. La mai mare, Aurel Sirbu!

NICOLAE POPCOV:

„Mă consider eu sportiv”

Pe Nicolae Popcov l-am întâlnit prima oară într-o duminică dimineața pe stadionul Voința, unde, în fața ochilor mei, la început ușor neîncredători, dar încet-încet, tot mai plecați, el a alergat 9 tururi de pistă. S-a mai scris despre acest om, care în pofida unei infirmități fizice, sechele de poliomielită la piciorul stâng, nu a vrut să fie un invins al sorții și a devenit după foarte mulți ani de luptă cu suferința și cu el însuși un învingător și o posibilă lumină pentru toți ceilalți. Exemplul emoționant și sperăm convingător al puterii voinței omenești și al virtuților sportului pe care îl intruzează Popcov, poate căpăta o forță mai mare prin participarea noastră de care el are nevoie acum. Să-l ascultăm: „Din 1974 până în prezent nu cred că au fost 7 zile fără antrenament. M-a adus pe stadion un film, Zorba grecul, film de un optimism extraordinar. De la Emil Zatopek am învățat să înving suferința. Pe

stadionul Voința am cunoscut cele mai frumoase clipe. Orice ai da din tine pentru sport, el te răsplătește însuși mai mult, te reechilibrează sufletește și fizic. Vreau să fiu de ajutor celor aflați într-o situație limită. Aș putea alerga în pauza unor meciuri de fotbal pe străzile unor mari orașe, în căușile spitalelor. Doresc să fiu primul român care să intre în Guinness Book și voi face o nouă tentativă în ziua de 23 mai, când voi încerca să urc 112 etaje fără pauză. Pot fi un ambasador al voinței și al sportului, dar am nevoie de echipament, am nevoie de hrană corespunzătoare. Cei care vor să mă cumpăscă mă pot suna la telefonul 65 48 45. Cel mai important lucru este să nu cedezi niciodată”.

Doamna Iolanda Balas este prima persoană care a promis un ajutor material pentru Nicolae Popcov. Îi mulțumim și așteptăm și pe alții. Vom reveni.

tu-i fruncea! Poli Timișoara bate la București, pe Dinamo, cu scor altădată de domeniul fantasticului, 29—20, și este aproape campioană.

Decamdată, Senna este imbatibil. Cu al 4-lea Mare Premiu consecutiv cistigat, Ayrton Senna pare să se îndrepte spre un record în Formula 1. Într-un sport unde fiecare clipă este trăită la cea mai înaltă tensiune posibilă, Senna nu are adversar, Alain Prost fiind undeva, departe, iar revanșa promisă de el pentru 1991 rămâne pentru altădată.

Grupă editată de MIHAI SANDOIU

RUGBY

Un eșec cit un succes:

S-a schimbat conducerea!

INTERVIU CU RADU DEMIAN, SECRETARUL FEDERAȚIEI ROMÂNE DE RUGBY

— Cum priviți astăzi eșecul din meciul cu Italia?

— Echipa a fost rău antrenată, rău alcătuită, tactica adoptată nu a fost cea corespunzătoare, n-am știut să ne adaptăm ploii survenite în timpul partidei, s-au făcut schimbări neinspirate. A fost o zi nefastă! Au lipsit acea omogenitate sufletească și acel spirit de echipă care dau valoare unei formații naționale. Rugbyul este în primul rând o stare de spirit. Noi n-am avut această stare de spirit în meciul cu Italia.

— Care este scopul turneului în Noua Zeelandă, turneu care începe astăzi?

— Este un turneu de 8 jocuri primul fiind pe 15 mai. Este al doilea turneu în această țară, după cel din 1975. Primele 7 meciuri vor fi împotriva unor selecționare regionale, iar ultimul să fi cu echipa Noii Zeelande, pe 9 iunie la Auckland. Sintem

invitații Federației de Rugby din această țară, de la plecarea din București pînă la întoarcerea în același oraș. Este un turneu foarte important, la care vor

Astăzi, primul meci al naționalei în Noua Zeelandă. În țara unde se joacă, cu siguranță, cel mai bun rugby din lume, Noua Zeelandă, ai noștri susțin astăzi primul joc din cele 8 programate. După cum ne spunea Radu Demian, secretarul F.R.R., în acest turneu se va forma echipa pentru meciul cu Franța din 22 iunie și pentru Cupa Mondială. Domnia sa speră că noua conducere a naționalei va construi în turneul din Noua Zeelandă omogenitatea sufletească și spiritul de echipă, care ne-au lipsit atât de mult în partida cu Italia.

„Ne departajează puterea de

BREVIAR

tru că nu a fost în cea mai bună formă. „A fost o competiție foarte puternică și sint toți mulțumit că mi-am controlat, într-o perioadă nu prea favorabilă, mișcările. Tehnic, noi,

antrenor în funcția de președinte. Încă un somn al schimbării unei mentalități greșite în sportul românesc. Să fie într-un ceas bun!

La handbal masculin, Bana-

re, cu un raport echilibrat, între alcool, aciditate și extract. Soluțiile de struguri sint atât de productive, cit și calitative, dacă ar fi să ne referim doar la Fetească albă, Fetească regală, Merlot, Cabernet Sauvignon. „Suprafața viticolă a județului Vaslui însumează 20 de mii de hectare, imi spune dl. inginer sef, Vărnă Petriche. Munca noastră este organizată în două direcții: în primul rind, colectarea, prelucrarea și depozitarea în cele 30 de unități ale producției vinicole, și, apoi, îmbutelierea și valorificarea sub formă de vin, coniac și băuturi naturale ale producției într-o platformă industrială.

Avem și noi o mare durere: frică de concurența mieilor procind se va vota legea privind impozitul pe circulația băuturilor alcoolice?

Nu este vorba că ne-ar fi frică de concurența micilor producători; dar, așa cum se vede, tarabele din piață sint pline de băuturi fabricate numai Dumezeu știe din ce. Oamenii le consumă și uneori ajung la spital. În ceea ce ne privește, ne vom strădui să oferim consumatorilor băuturi fine, de bună calitate, ca de exemplu, noul sortiment de coniac pe care l-am numit „Decebal” și care, în curind, va fi prezent în rafturile magazinelor.

Iar noi ne rugăm, ca în cîntec, să ajungem pînă la toamnă, cînd vom trece iarăși prin Vaslui, zăbovind la un pahar de vin, întru creștinăscă pomenire a domnitorilor moldoveni.

AL. MIHAILA

Așezați tuturor moldovenilor, după un „nărav” recunoscut, dl. director ing. Ionel Calu imi spune, văzîndu-mă alegînd cîteva fotografii: „Luați dumneavoastră ce vreți, numai fotografia cu Ștefan cel Mare să n-o uitați”. Viteazului domnitor, fie-i țărina ușoară, i-a plăcut un pahar bun, cum de altfel și supușilor lui despre care Cantemir scrie că „de băutură nu au prea multă greață”. Acest scurt „memento” imi este prilejuit de vizita la SOCIETATEA COMERCIALĂ DE VINIFICAȚIE ȘI BĂUTURI S.A. Vaslui, de unde pleacă în țară și peste hotare vinuri superioare de regiune, coniac — sortimentele Vasconi, Ovidiu, Vaslui, Vaslui Extra, băuturi spirtoase de mai multe categorii și oțet. În cifre aproximative, producția anuală este de 200 vagoane coniac, 350—400 vagoane vin, 300 M.C.D. spirtoase și 200 vagoane oțet.

„Liberalizarea prețurilor s-a făcut simțită și aici, imi relatează dl. director Ionel Calu, și, numai după cum vom ști să ne alăturăm producătorilor, vom asigura, începînd cu această toamnă, materia primă necesară producției de băuturi. Pînă acum, luam strugurii de la asociațiile de stat, de la cele intercooperatiste și, bineînțeles, de la particulari. Au fost, anul trecut, producători particulari care au cistigat și 120 mii de lei. Factorul Om contează, în primul rind; vom reuși să-i atragem pe particulari atît prin respectarea prețurilor la struguri, cit și prin furnizarea unor substanțe de combatere a dăunătorilor și acordarea îndrumărilor tehnice? Vom vedea la toamnă. Cit privește calitatea băuturilor noastre, tin să precizez că, aici, condițiile de climă și sol, specifice zonei podișului Moldovei favorizează obținerea vinurilor băubile, ușoa-

SOCIETATEA COMERCIALĂ

„VAROTEX”

S.A. VASLUI

„Unitatea noastră, imi relatează dl. director Năfornită Costache, a avut punerea în funcțiune pe 20 decembrie 1989, altfel spus, noi am trecut încă de la început la condițiile economice de piață. Societate pe acțiuni am devenit un an mai tirziu și, în prezent, ne străduim să asigurăm buna funcționare a proceselor tehnologice. Dar să vă prezint unitatea:

X. Societatea Comercială „Varotex” S.A. Vaslui produce lenjerie de corp pentru bărbați, femei și copii. Din totalul producției 95 la sută este destinată acestor repere, 5 la sută reprezentînd o gamă de bluze și treninguri.

X. Materia primă folosită este furnizată de către țesătoriile de

la Iași, Năsăud, Focșani, Galați, Vaslui și altele și constă în fire tip bumbac 100 la sută, 67 la sută și 84 la sută.

X. La „Varotex” lucrează 700 de salariați specializați în meseriile de tricoteur, finisor, confecționar.

X. De la „Varotex” pleacă lunar 300 mii piese de lenjerie în toată țara — produse care se caracterizează prin:

— Calitatea superioară a materiei prime folosite

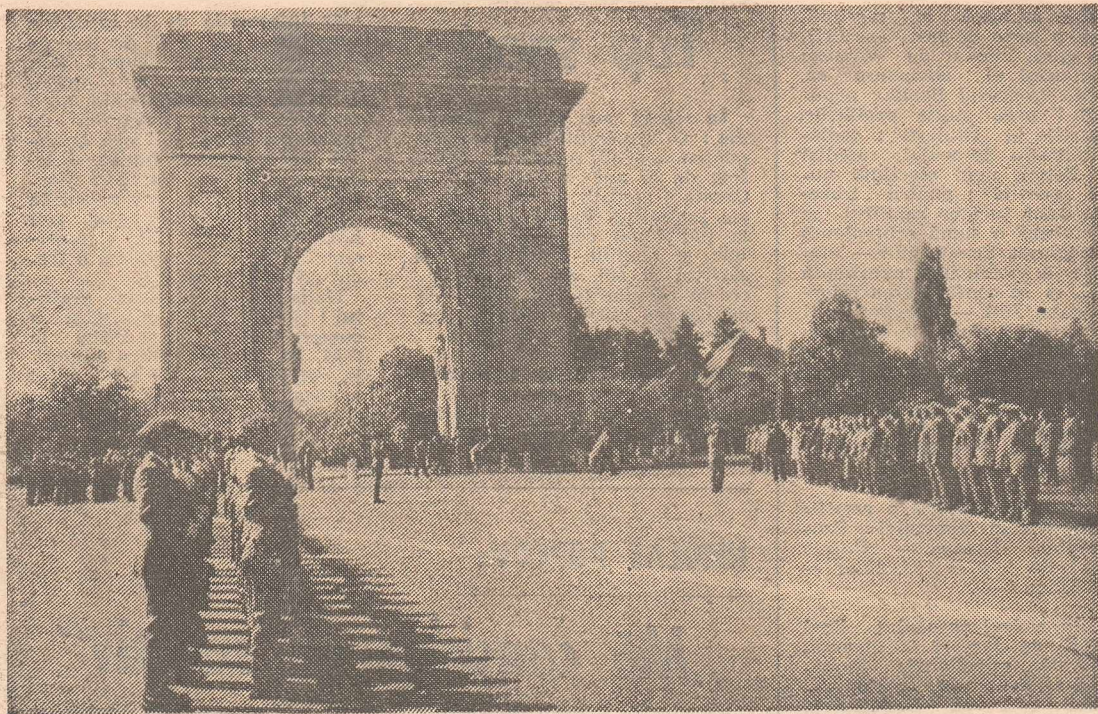
— Tricotaje fine, fără asperități, cu țesut plăcut

— Accesibilitatea prețului de vînzare

Nu uitați: „Varotex” S. A. Vaslui este o firmă pentru toate vîrstele!

SE POATE TRĂI ȘI FĂRĂ LENJERIE?

Nu, cît există „VAROTEX” Vaslui!

Fotografie de SILVIU STAN ■

Ziua Eroilor

La 26 aprilie 1920, prin Decretul-Lege nr. 1913 al Ministerului de Război al României Mari, publicat în Monitorul Oficial nr. 24 din 4 mai 1920, se instituționalizează „ZIUA EROILOR” ca sărbătoare națională ce urma să se sărbătorească în fiecare an de ziua „INĂȚĂRII DOMNULUI” ce este stabilită prin norme Bisericii ortodoxe române într-o joi la 40 de zile după Sfintele Paști.

An de an, după aceea, pînă la instaurarea dictaturii comuniste, această sărbătoare națională a constituit un prilej de comemorare și omagiere a tuturor eroilor neamului românesc, din vremuri străbune și pînă în timpul nostru. FĂRĂ DEOSEBIRE DE NATIONALITATE ȘI CONFEȘIUNE. Programul manifestărilor din această mare zi era elaborat de societatea „Cultul Eroilor” și adaptat specificului local al diferitelor regiuni ale țării. În principal, el cuprindea o procesiune religioasă ce se efectua dimineață, urmată de scurte parăzi militare și activități culturale-patriotice în după-amiaza și seara zilei, încheiate cu o retragere cu torțe.

În desfășurarea acestor manifestări existau unele deosebiri între capitala țării și provincie. În capitală solemnitățile de dimineață se desfășurau la toate cimitirele unde erau înhumati eroi, respectiv la Mormintul Soldatului Necunoscut, Cimitirul militar Belu, Cimitirul Belu Civil, Cimitirul Iancu Nou, Cimitirul Pomenirea, Cimitirul Reinvierea, Cimitirul Sfânta Vineri, Cimitirul Belu Catolic, Cimitirul Belu Protestant, Cimitirul Evreiesc de rit spaniol, Cimitirul Filantropia, Cimitirul Musulman Ghencea. Ceremonia începea prin intonarea imnului național, după care urmau o slujbă religioasă și o cuvîntare evocativă ținută de un reprezentant al armatei care trebuia să fie și veteran de război. După aceasta, subunitățile militare și muzica militară (sau gornisti la cimitirele mai mici) prezentau onorul în acordurile Imnului Eroilor iar asistența depunea flori pe morminte. Nu se depuneau coroane decât la Mormintul Soldatului Necunoscut. La festivitate participau: reprezentanți de frunte ai clerului, membri marcanți ai autorităților civile și militare,

subunități militare cu drapel și muzică militară (sau gornisti) stabilite de comandamentul militar al capitalei, coruri, școli, reprezentanți ai presei. În localitățile din provincie participau unitățile și școlile militare (acolo unde existau), cu întregul efectiv, toate autoritățile civile, întregul cler și corp profesoral, toate școlile și toate asociațiile și societățile existente în localitate, cu steagurile și însemnele respective. Participanții se întruneau în jurul orei 10,00 în cea mai mare piață a localității. Aici, după intonarea imnului național se efectua un Te-Deum, după care procesiunea se punea în marș spre cimitirul în care își dormeau somnul de veci eroii. Pe timpul deplasării, corurile și fanfara militară intonau cîntece patriotice și religioase. După ajungerea la cimitir, se efectua o slujbă religioasă, apoi luau cuvîntul, în ordine: un reprezentant al intelectualității locale, un ofițer care obligatoriu trebuia să fie veteran de război și un membru al clerului, ceremonia se încheia prin prezentarea onorului militar sub acordurile Imnului Eroilor și depunerea de flori pe morminte.

La Ip, de Ziua victoriei, victimele nu primesc ajutoare

Satul Ip e aproape pustiu, în 9 mai, Ziua victoriei. Trei bătrîne stau de vorbă în fața unei porți. Le întreb de masacrul. Una zice că a avut primul bărbat ungar, iar al doilea i-a fost român. Cealaltă — exact invers. E liniște în sat. Nimeni pe uliță. Doar cițiva copii pe sub garduri. Și cițiva tineri glumesc zgometos. Și românește, și ungurește.

În fața monumentului de lîngă drum, ajutorul șefului de post, sergentul Jurchă, tocmai

închide porțile metalice de acces. Monumentul e vizavi de bufet. Care, evident, e plin în Ziua victoriei. Îl întreb pe sergent dacă au fost manifestări la Ip de Ziua victoriei. Au fost. Depuneri de coroane. Armata. Prefectura. Dar nu văd nici o coroană sprijinită de monument. Aflu că depunerile de coroane s-au făcut la monumentul cimitirului ortodox din deal. Sergentul Jurchă se oferă să mă însoțească.

Citesc pe monumentul din

deal: OSU LUCICA — 3 săptămîni.

BUBOI MARIA — 81 de ani. Minimum și maximum de viață. Aceeași crimă inutilă. În rest, nimeni în preajmă. Dacă nu erau coroanele nu mi-aș fi dat seama că a fost cineva pe acolo. Puțin din localnici au fost la depunere de coroane. 90% din locuitorii satului sînt unguri. Doar românii urcă sus la cimitir ca pe Golgota satului Ip.

În sat nu mai e nici un bătrîn supraviețuitor al masacrului. Dar mai trăiesc cițiva dintre făptași. Din cînd în cînd, la cite o beție, le pare rău. Atît.

La 3 km de Ip, la Zăuan, mulțimea bloca strada: se făcea coadă la ajutoare din vest. La Ip, strada era aproape pustie. Victimele nu primesc ajutoare!

EMILIAN CRISTESCU ■

În după-amiaza zilei și seara aveau loc activități culturale cu caracter patriotic iar muzicile militare concertau în parcurile localităților respective. Cu această ocazie, echipe speciale formate din elevi însoțiți de profesori precum și de membri ai Societății Cultul Eroilor, strîngeau fonduri bănești fie pe cale de donații, fie prin oferirea de cocarde, insigne din carton care se prindeau pe piept contra unei contribuții de cițiva lei ce se introduceau în pusculele sigilate. Aceste fonduri erau destinate îngrijirii cimitirelor eroilor și ridicării de monumente. Așa a fost pînă acum 45 de ani! Ce se întîmplă acum?

În anul 1990 — primul an liber al poporului român, după o dictatură barbară de 45 de ani în care ni s-a negat și dreptul de a ne comemora eroii — unii veterani de război au încercat și au reușit să readucă în prezent această sărbătoare națională. Încercările au fost timide și în general autoritățile militare și civile nu au acordat importanța cuvenită. De ce? E greu de spus.

Am sperat ca anul acesta să punem în drepturile ei, cu tot fastul cuvenit, această minunată sărbătoare națională prin: readucerea în capitală a Mormintului Eroului Necunoscut, promulgarea unei legi care să aducă în actualitate prevederile Legii nr. 1699 din 3 mai 1927 asupra regimului mormintelor de război din România, înființarea Societății Cultul Eroilor și votarea unui statut al acestora inspirat din vechiul statut, îngrijirea, repararea, și protecția cimitirelor și osuarelor eroilor, care au ajuns în stare de paragină sau chiar au fost transformate în pășuni sau ogoare, etc. Nu s-a produs nimic. Este adevărat că, prin luna ianuarie, Ministerul Apărării Naționale a încredințat această sarcină unor ofițeri activi, care cu sprijinul unor veterani de război și reprezentanți ai bisericii și ministerelor Culturii și Învățămîntului, au întocmit niște proiecte de legi, dar deși acestea au fost finalizate pe la jumătatea lunii martie 1991, au rămas în dosarele așteptării. În ceea ce privește aducerea Mormintului Soldatului Necunoscut la București, nu s-a făcut nimic. De ce? Oare aceasta nu constituie o rușine a actualei conduceri de stat? Probabil că Mormintul Eroului Necunoscut nu îl aducem la București, să-l instalăm acolo unde i-au fixat locul supraviețuitorii războiului de întregire a neamului, pentru a nu deranja pe cei ce și-au trădat neamul și pingăresc pămîntul sfințit din Parcul Carol, unde zeci de ani s-a găsit mormintul simbolului eroismului românesc. Actuala conducere invocă și lipsa de fonduri, dar pentru a întreține și păzi cu garzi puternice acest loc al rușinii naționale, așa-numitul „Mausoleu al Eroilor”, se găsesc fonduri! Și acum o întrebare: oare cei ce s-au jertfit pe cîmpurile de luptă pentru păstrarea ființei neamului nostru, pentru independență, pentru întregirea neamului și pentru înlăturarea ciumei comuniste, nu merită o comemorare națională la nivelul importanței ce i se dădea înainte de instaurarea comunismului?

Credem, sîntem convinși, că Da! Și atunci voi, români, voi, camarazi veterani de război, voi, tineri îmbrăcați în haine militare, nu este oare cazul să cerem, să impunem ca această sfințită sărbătoare să fie readusă cu tot fastul în prezent?

Răspunsul trebuie să-l dea întregul nostru popor unit în cuget și simțiri în fața trecutului nostru eroic.

Col. (r) MARIN POPESCU ■
(veteran de război)

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICISTI COMENTATORII (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Mănolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ — ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS

Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga
(17 16 39)

■ REBUS

Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI

Redactor șef :
Ion Zubășcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potirniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA

Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT — ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10. 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.48.91.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, Ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

(Proгноza vremii pentru 15-23 V 1991)

În ultima săptămînă vremea poate fi caracterizată printr-un singur cuvînt : schimbătoare. Într-adevăr, zilele nu au semănat una cu alta. Structura termodinamică a atmosferei a fost extrem de instabilă în tot cursul săptămînii. De aceea condițiile de ploale au fost prezente mai tot timpul în toată țara. Și a plouat! Cantitățile de apă înregistrate au fost destul de consistente, ajungînd în puncte izolate la

peste 50 de l/mp în 24 h, chiar pînă la 78 l/mp în jud. Galați. Între două ploi, cerul s-a degajat pentru scurt timp și a apărut soarele, zvinzînd puțin pămîntul. Deci vremea a fost bună pentru agricultură!

În următoarele zile apreciem că modificările în structura verticală a atmosferei se vor succeda cu aceeași viteză „amețitoare”. Deci, pentru miercuri contăm pe un cer destul de acoperit în Maramureș, Crișana și nordul Transilvaniei pe de-o parte, și în Muntenia și Dobrogea, pe de altă parte. Aici ploile vor marca întreaga zi. În rest, nebulozitatea va permite apariția temporară a soarelui, iar șansele de ploale sînt mult mai mici. Regimul termic se va încadra în gene-

ral în limite normale : 14°, 22° C valorile maxime diurne și 5°, 13° C cele minime nocturne.

Joi : Toată țara se va afla sub o pînză de nori, mai consistentă în nord-vest și estul extrem, unde iarăși va ploua. În restul țării ploile vor fi mai puține și se vor semnala mai ales după-amiaza. Temperatura aerului nu va suferi modificări majore.

Vineri : Vremea se va ameliora puțin, exceptînd vestul țării, unde în cursul zilei stratul de nori se va îngroșa și va ploua. În scurta acalmie din rest, va apărea temporar soarele și se va marca o creștere de temperatură în medie cu 2° C.

Simbătă : Sistemul frontal

din vest va afecta întreaga țară, deci va predomina o vreme închisă, chiar umedă în jumătatea de est unde și ploile vor dura mai mult. Asociați fronturilor, vîntul se va intensifica temporar în Moldova, Dobrogea și Muntenia. Temperaturile maxime vor scădea din nou reducînd amplitudinea termică diurnă la 7,8°.

Duminică nu se întrevăd șanse mari de ameliorare. Deci cerul va fi mai mult acoperit și va ploua în toată țara. Regimul termic va fi staționar.

Debutul săptămînii viitoare va fi marcat de o scurtă ameliorare, luni, apoi, începînd din vest, ploile vor veni din nou.

IOANA MAȘEK ■

Clasicii Reformei:
Luther,
Calvin,
Roman!